

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (ΤΕΙ)
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ

ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ
ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΗΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΚΩΝ

Πτυχιακή εργασία
του σπουδαστή Βενετσάνου Βασιλείου

Καλαμάτα, Νοέμβριος 2012

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (ΤΕΙ)
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΤΜΗΜΑ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ
ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΗΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΚΩΝ

Πτυχιακή εργασία
του σπουδαστή Βενετσάνου Βασιλείου

Επιβλέπων Καθηγητής: Πανής Βασίλειος

Καλαμάτα, Νοέμβριος 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	
1.1.ΓΕΝΙΚΑ	4
1.2. ΕΙΔΗ ΚΗΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΚΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ	6
1.2.1. Αιγυπτιακοί κήποι (3500-500 π.Χ.).....	6
1.2.2 Κήποι στην Αρχαία Ελλάδα (600 π.Χ.).....	8
1.2.3.Κήποι στην Αρχαία Ρώμη.....	10
1.2.4.Κήποι του Μεσαίωνα (500-1500 μ.Χ.).....	12
1.2.5.Κήποι στην Αναγέννηση	13
1.2.6.Κήποι στην Άπω Ανατολή.....	19
1.2.7.Κήποι στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.....	21
1.2.8.Κήποι στην σύγχρονη Ελλάδα και στην Μεσόγειο.....	22
2.ΥΛΙΚΑ ΚΗΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΚΩΝ	
2.1 Ξύλο.....	25
2.1.1 Ξύλινη περίφραξη.....	27
2.1.2 Ξύλινη επένδυση δαπέδου.....	29
2.1.3 Ξύλινη γέφυρα.....	30
2.1.4 Ξύλινη πέργολα.....	31
2.1.5 Ξύλινα καφασωτά.....	33
2.1.6 Ξύλινες γλάστρες.....	34
2.1.7 Πριονίδι ξύλου.....	35
2.1.8 Άλλα ξύλινα στοιχεία.....	36
2.2 Πέτρα.....	38
2.2.1 Βραχόκηποι.....	39
2.2.2 Πέτρινα διακοσμητικά.....	41
2.2.3 Πέτρινοι διακοσμητικοί τοίχοι.....	43
2.2.4 Χαλίκι.....	44
2.2.5 Ψηφίδα.....	45
2.2.6 Βότσαλο.....	46
2.2.7 Ηφαιστειογενείς πέτρες.....	47
2.2.8 Πέτρινες πλάκες.....	48
2.2.9 Πλάκες πεζοδρομίου.....	50
2.2.10 Κυβόλιθοι.....	51
2.3 Μάρμαρο.....	53
2.4 Τούβλα.....	54
2.5 Κεραμίδια.....	56
2.6 Νερό.....	57
2.7 Γλυπτά.....	60
2.8 Έπιπλα.....	64
2.9 Γλάστρες και δοχεία.....	66
3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	69
4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	75

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δημιουργία των κήπων δεν είναι φαινόμενο της νεότερης ιστορίας της ανθρωπότητας. Η τέχνη της διαμόρφωσης των κήπων άρχισε να διαδίδεται από τους πρώτους ασιατικούς πολιτισμούς και στην αρχαία Αίγυπτο κι από εκεί στην Ελλάδα.

Στην Περσία υπήρχαν οι λεγόμενοι παράδεισοι μέσα στους οποίους, εκτός από τα διάφορα λουλούδια και δέντρα που καλλιεργούσαν, υπήρχαν και διάφορα εξωτικά πουλιά και ζώα, ενώ οι Πέρσες βασιλιάδες χρησιμοποιούσαν τους κήπους και σαν τόπους κυνηγιού.

Αλλά και στην αρχαία Ελλάδα υπήρχαν κήποι, γιατί οι Έλληνες πίστευαν ότι ανάμεσα στους κήπους και στους θεούς υπήρχε κάποια σχέση, γι' αυτό γύρω απ' τους ναούς δημιουργούσαν κήπους. Ο πιο ονομαστός ήταν ο κήπος της Ακαδημίας.

Στη Ρώμη η τέχνη των κήπων γνώρισε καινούρια ακμή. Εκτός από τους δημόσιους αναπτύσσονται και οι ιδιωτικοί καθώς και πάρκα. Ανάμεσα στους πιο γνωστούς ήταν οι κήποι στα σπίτια του Λούκουλου, του Μαικήνα κλπ.

Στο μεσαίωνα η τέχνη των κήπων περιορίζεται στα μοναστήρια. Με την Αναγέννηση αρχίζει και πάλι ν' αναπτύσσεται και να γνωρίζει καινούρια ακμή. Στην Ιταλία αναπτύσσεται μια νέα νοοτροπία στην κατασκευή και στη διαρρύθμιση των κήπων που διαδίδεται σ' όλη την Ευρώπη. Το χαρακτηριστικό του κήπου με την ιταλική τεχνοτροπία είναι τα διάφορα παρτέρια, οι λίμνες κλπ. Παράλληλα στην Αγγλία δημιουργείται άλλο στυλ, περισσότερο προσαρμοσμένο στη φύση που υπάρχει στα Αγγλικά νησιά.

Στη σημερινή εποχή η κηποτεχνία βασίζεται κυρίως στο μικρό χώρο που έχει στη διάθεσή του το κάθε σπίτι για τη δημιουργία ιδιωτικού κήπου. Τα διακοσμητικά στοιχεία ενός κήπου ή πάρκου είναι αυτά που θα τον αναδείξουν και θα προσδώσουν χαρακτήρα σ' αυτόν. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη των κήπων και πάρκων στην ιστορία με έμφαση στα διακοσμητικά στοιχεία (πέτρες, αγάλματα, συντριβάνια κ.α.) που χρησιμοποιούνταν κάθε εποχή. Επιπλέον περιγράφονται τα υλικά κήπων και πάρκων που συμβάλλουν στην διακόσμηση του κήπου αλλά και στην εξασφάλιση της λειτουργικότητάς του.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ιστορία του κήπου άρχισε πολύ νωρίς για τον άνθρωπο, για χρηστικούς αρχικά λόγους, που εξελίχτηκε όμως σε κάτι πολύ παραπάνω με το πέρασμα των χρόνων. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι ένα απ' τα εφτά θαύματα του αρχαίου κόσμου ήταν οι περίφημοι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας.

Ο άνθρωπος σήμερα διαθέτει περιορισμένο χρόνο στη διάθεσή λόγω του αστικού τρόπου ζωής. Επίσης περιορίζεται σε μικρούς χώρους αλλά παρόλα αυτά μπορεί να δημιουργηθεί ένας κήπος που θα προσφέρει ηρεμία και χαλάρωση αλλά και χρηστικότητα.

Με τη χρήση διακοσμητικών υλικών όπως όμορφες ζαρντινιέρες με περιποιημένα φυτά, αναπαυτικές πολυθρόνες ή παγκάκια διακοσμητικές κατασκευές από ξύλο, μέταλλο, ύφασμα ή και άλλα υλικά, υδάτινα στοιχεία, ατμοσφαιρικός φωτισμός μπορεί να δημιουργηθεί ένας κήπος που θα προσφέρει μια ιδιαίτερα ελκυστική εικόνα στον εξωτερικό χώρο.

Ο σχεδιασμός ενός κήπου είναι μια διαδικασία που συνδυάζει φύση και τέχνη γι' αυτό και τα οργανικά και ανόργανα στοιχεία που τον απαρτίζουν θα πρέπει να βρίσκονται σε πλήρη αρμονία στη μεταξύ τους σχέση αλλά και στη σχέση τους με το ευρύτερο περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

1.1. ΓΕΝΙΚΑ

Η καλλιέργεια φυτών και η δημιουργία κήπων έχουν προϊστορία πολλών χιλιάδων ετών και χρονολογούνται περίπου 3000 χρόνια πριν στην αρχαία Αίγυπτο και Μεσοποταμία.

Ο λαός που ανέπτυξε σε μεγάλο βαθμό την κηπουρική τέχνη ήταν οι Ρωμαίοι, οι οποίοι γνώριζαν παράλληλα και τις θεραπευτικές ιδιότητες των φυτών.

Στη συνέχεια οι μοναχοί διαδέχτηκαν τους Ρωμαίους στον προσδιορισμό των θεραπευτικών ιδιοτήτων των φυτών και χρησιμοποίησαν την ομορφιά των φυτών και των λουλουδιών στη λατρεία του Θεού. Έτσι δημιουργήθηκαν οι πρώτοι μοναστικοί κήποι τον 8ο μ.Χ. αιώνα και αποτέλεσαν τον προπομπό των φυσικών κήπων που εμφανίστηκαν το 16ο αιώνα.

Η καταγωγή όμως της ιδέας του κήπου πιθανότατα πηγάζει από τη μυθολογία. Οι περισσότερες από τις μεγάλες θρησκείες συμπεριλαμβάνουν τον παράδεισο στην αρχή της δημιουργίας του Σύμπαντος και στο τέλος της γήινης ζωής.

Ο Παράδεισος των Μωαμεθανών είναι γεμάτος με δένδρα και πηγές και οι απολαύσεις διαρκούν χίλια χρόνια.

Ο κήπος της Εδέμ, όπου ο Θεός τοποθέτησε τον Αδάμ και την Εύα, περιγράφεται στη Γένεση σαν ένα πάρκο φυτεμένο από τον ίδιο, που υπάρχουν όλα τα είδη των φυτών για να τα απολαύσει και να τα δοκιμάσει ο άνθρωπος. Η εικόνα που παρουσιάζεται δείχνει ότι ο κήπος είναι τόπος απόλαυσης, ψυχικής ανάτασης και ηρεμίας. Εκτός από αυτόν το γενικό συμβολισμό, οι αρχαίοι πολιτισμοί προσέδωσαν ειδική σημασία σε ορισμένα δένδρα ή φυτά όπως η ελιά, η συκιά και το αμπέλι.

Γενικά κάθε μορφή κήπου στην ιστορία της ανθρωπότητας αποτελεί μια αντανάκλαση της σχέσης φύσης-ανθρώπων. Έτσι κάθε κήπος μπορεί να θεωρηθεί ότι εκφράζει την εικόνα του ιδανικού κόσμου του ανθρώπου που τον δημιούργησε.

Επίσης η καλλιέργεια φυτών σε εποχές φτώχειας προσέδωσε στα φυτά ιδιαίτερη σπουδαιότητα γιατί έθρεψαν τον άνθρωπο και αποτέλεσαν γι' αυτόν το σύμβολο της γονιμότητας. Ο άνθρωπος διατηρεί βαθιά μέσα του, τους μύθους και τους θρύλους, που περιβάλλουν τη φύση και τον κήπο. Από εκεί πηγάζουν το ενδιαφέρον και τα συναισθήματα που εκφράζει σήμερα ο άνθρωπος για τα φυτά και την κηποτεχνία.

Στα επόμενα κεφάλαια παρουσιάζονται οι κύριες μορφές των κήπων που δημιουργήθηκαν στην πάροδο των χρόνων.

1.2. ΕΙΔΗ ΚΗΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΚΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1.2.1. Αιγυπτιακοί κήποι (3500-500 π.Χ.)

Ο πρώτος κήπος, διαμορφώθηκε και φυτεύτηκε περίπου το 1500 π.Χ. σ' ένα τέμενος, στο Καρνάκ της Αιγύπτου, είχε θρησκευτικό, διακοσμητικό και μορφωτικό ρόλο.

Η διαμόρφωση των κήπων εκείνη την εποχή ήταν αυστηρά γεωμετρική, με τετράγωνα ή ορθογώνια λίμνες που γέμιζαν από τα κανάλια του Νείλου.

Τα φυτά που κυριαρχούσαν στους αιγυπτιακούς κήπους, φυτεύονταν σε μικρότερα ή μεγαλύτερα τετράγωνα ή σε δεντροστοιχίες και συνήθως απαρτίζονταν από φοίνικες, συκίες, συκομουριές (*Ficus sycomor*), βαλαμόδεντρα (*Balsamodendron myrrha*), ροδιές, ακακίες, αρμυρίκια και κυπαρίσσια.

❖ Οι κήποι της Μεσοποταμίας (3500-600 π.Χ.)

Στην Μεσοποταμία, οι πρώτοι κήποι ήταν λαχανόκηποι αλλά στο πέρασμα του χρόνου μετατράπηκαν σε διακοσμητικούς. Η αλλαγή αυτή οφείλονταν στην πρόοδο των πολιτισμών της κοιλάδας του Ευφράτη, γύρω στα 3.500 π.Χ., και τη συσσώρευση των αγαθών, με αποτέλεσμα οι λαχανόκηποι να μετατραπούν σε διακοσμητικούς κήπους.

Οι διαστάσεις και το σχήμα των παρτεριών έμοιαζαν με τους καλλιεργούμενους αγρούς. Τα κανάλια άρδευσης που διέσχιζαν τους αγρούς προσέφεραν ταυτόχρονα δροσιά που ήταν απαραίτητη στο θερμό κλίμα της περιοχής. Οι κήποι αυτοί ανήκαν στους βασιλείς και την αριστοκρατία.

Την ίδια περίοδο δημιουργήθηκε ένα από τα επτά θαύματα του κόσμου, οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας (Εικόνα 1.1). Οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας κτίστηκαν και φυτεύτηκαν σε μια έκταση 15 στρεμμάτων. Αποτελούνταν από φυτεμένες και αρδευόμενες αναβαθμίδες που έφταναν τα 90m ύψος και τεχνητά αλσύλλια τα οποία περιβάλλονταν από τοίχους για να τα προφυλάξουν από ανεπιθύμητους επισκέπτες και ζώα. Είχαν 21 τάρτσες, η μια πάνω στην άλλη, τις οποίες στήριζαν τοίχοι πάχους 7 μέτρα. Τα φυτά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν επί το πλείστον κυπαρίσσια, φοίνικες, αλμυρίκια, ακακίες, κέδροι, λεύκες κ.α.

Εικόνα 1.1: Οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας

❖ Οι κήποι της Περσίας (500-335 π.Χ.)

Οι Πέρσες δημιούργησαν μεγάλους περιφραγμένους κήπους και πάρκα, με αυστηρά γεωμετρική διαρρύθμιση από δεντροστοιχίες σε κανονική διάταξη δίνοντας έμφαση στο χώρο.

1.2.2. Κήποι στην Αρχαία Ελλάδα (600 π.Χ.)

Στην Αρχαία Ελλάδα το πράσινο με τη μορφή του διακοσμητικού κήπου δεν αποτέλεσε σπουδαίο στοιχείο στην πολεοδομική δομή των πόλεων. Η παρουσία του, ήταν εντελώς διακριτική και περιοριζόταν στα ενδιάμεσα των μνημείων και των κτηρίων, γεγονός που αιτιολογείται από το ότι οι Αρχαίοι Έλληνες αφιέρωναν πολύ χρόνο στην τέχνη, στα γράμματα και στην φιλοσοφία, όπου και διέπρεψαν. Οι πρώτοι κήποι αποτελούνταν από οπωρώνες, λαχανόκηπους και αμπέλια.

Γενικά η Βοτανική και η Κηποτεχνία στην Αρχαία Ελλάδα ήταν στενά συνδεδεμένες με την θρησκευτική λατρεία. Κάθε Θεός είχε ένα δέντρο αφιερωμένο σ' αυτόν και το θεωρούσαν ιερό (το πεύκο στον Πάνα, η δρυς στον Δία, η οξιά στον Ηρακλή κ.α.). Έτσι το Ελληνικό τοπίο έμεινε αναλλοίωτο από τις ανθρώπινες επιδράσεις και μαζί με την ανάπτυξη της Ελληνικής Σκέψης βοήθησε να τεθούν οι αρχές της Πολεοδομίας και της Αρχιτεκτονικής για τις οποίες έμειναν γνωστοί οι περισσότεροι Αρχαίοι Έλληνες στο χώρο των επιστημών και των τεχνών.

Ο ιδανικός ελληνικός κήπος περιγράφεται από τον Όμηρο στην Οδύσσεια. Πρόκειται για τον κήπο του βασιλιά Αλκίνοου που αποτελείται από ένα οπωρώνα με αχλαδιές, ροδιές, μηλιές, συκιές και ελιές, ένα αμπέλι και παρτέρια με λουλούδια. Ο κήπος ήταν περιφραγμένος και τροφοδοτούνταν με νερό από έναν πίδακα.

Γενικά τα διάφορα στοιχεία που χαρακτήριζαν τους μεσογειακούς κήπους προέκυψαν από αναγκαιότητα. Αλλά και την καλλιέργεια των φυτών σε γλάστρες φαίνεται ότι πρώτοι τη σκέφθηκαν και την πραγματοποίησαν οι αρχαίοι Έλληνες, πιο συγκεκριμένα οι αρχαίες Ελληνίδες, με αφορμή την τελετουργική στη θρησκευτική γιορτή του Άδωνη («Αδώνια»), κατά τη διάρκεια της οποίας διακοσμούσαν συμβολικά τα αγάλματα του θεού και τις στέγες των σπιτιών τους με γλάστρες, όπου είχαν σπείρει φυτά («Αδώνιοι κήποι») γρήγορης ανάπτυξης αλλά και γρήγορου θανάτου όπως σιτάρι, κριθάρι, μαρούλι, φακές, κ.α.

Παράλληλα, η ανάγκη για τροφή, στα πλαίσια της έντονης ξηρασίας και της έλλειψης άφθονου νερού οδήγησαν στην καλλιέργεια συγκεκριμένων φυτικών ειδών ανθεκτικών στη ξηρασία, που ήταν βρώσιμα και προσέφεραν καρπούς.

Στην αρχαία Ελλάδα το πιο ονομαστό ιερό άλσος που εξελίχθηκε σε πραγματικό διακοσμητικό κήπο ήταν της Ακαδημίας (Εικόνα 1.2), όπου ακούστηκε για πρώτη φορά η φιλοσοφική διδασκαλία του Πλάτωνα το 387 π.Χ. Το 350 π.Χ ο Αριστοτέλης δημιούργησε κοντά στον Ηριδανό, παραπόταμο του Ιλισού, βοτανικό κήπο, που οι αρχαιολόγοι ταυτίζουν με τον κήπο των Μουσών στη Πλατεία Συντάγματος, με πολλά σπάνια φυτά.

Τον αρχικό πυρήνα του, γύρω από το ιερό του Ακάδημου, σχημάτισαν 12 ελιές που προέρχονταν από την ιερή ελιά της Ακρόπολης. Αργότερα φυτεύτηκαν γύρω τους κι άλλα δέντρα και θάμνοι καλλωπιστικής αποστολής, που συντέλεσαν στη μεταβολή, ενός αυθεντικού αγροτικού τοπίου σε διακοσμητικό κήπο.

Εικόνα 1.2: Ο κήπος της Ακαδημίας του Πλάτωνος στην Αρχαία Ελλάδα

1.2.3 Κήποι στην Αρχαία Ρώμη

Πρόγονο των δημόσιων κήπων και δεντροστοιχιών που διακοσμούσαν τις πόλεις της Μεγάλης Ελλάδας (κυρίως την Σικελία), αποτέλεσε η ρυθμική, γεωμετρική και διακοσμητική μορφή του κήπου της Ακαδημίας της αρχαίας Ρώμης. Ήταν το προανάκρουσμα του φυσικού διακοσμητικού πλούτου, ο οποίος χαρακτήρισε την ακμή της Ρώμης.

Χαρακτηριστικό των κήπων αυτών, ήταν η απλή μορφή τους με μεγάλες γραμμές κυρίως στις πλαγιές των Ρωμαϊκών λόφων, όπου υπήρχαν πλατιές αναβαθμίδες με ευθύγραμμους δεντροφυτεμένους δρόμους που ήταν διακοσμημένοι με ανθόφυτα όπως βίγκες, βιολέτες, υάκινθους, νάρκισσοι, ίριδες, ανεμώνες, βερβένες, κ.τ.λ., θάμνους όπως μυρτιές, πικροδάφνες, πυξοί, βάγιες, τριανταφυλλίες κ.τ.λ. και πέργκολες με αναρριχώμενα φυτά όπως κισσούς κ.τ.λ.), φυτά που έδιναν χαρακτήρα στο φυσικό τοπίο.

Τα δέντρα που χρησιμοποιούνταν ήταν πλατάνια, λεύκες, κυπαρίσσια, κουκουναριές, βελανιδιές, σφενδάμια, πεύκα, κ.τ.λ. ενώ απέφευγαν να συνδυάζουν τα καλλωπιστικά φυτά με τα παραγωγικά φυτά όπως (λαχανικά, οπωροφόρα, αμπέλι), που τα καλλιεργούσαν σε κάποιο ακραίο τμήμα του κήπου.

Η αρχαία Ρώμη διέθετε πλήθος σκιερές δεντροστοιχίες και δημοσίου κήπους, που αποτελούσαν έντονο πολεοδομικό στοιχείο, αντίθετα προς την κυρίως πόλη των Αρχαίων Αθηνών, όπου το τεχνητό πράσινο δεν ήταν αξιόλογο. Τα δέντρα που χρησιμοποιούσαν συνήθως ήταν πλατάνια, πεύκα, λεύκες, κυπαρίσσια, βελανιδιές, διάφορα καλλωπιστικά κ.α. διαφορά καλλωπιστικά κ.α.

Πέρα από τη χρήση των ενδημικών μεσογειακών φυτών, κατά τη διάρκεια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αναπτύσσεται η τέχνη της διαμόρφωσης και φύτευσης του τοπίου γνωστή ως *Ars Topiaria*.

Την συγκεκριμένη ιστορική περίοδο, χρησιμοποιούνται καλλωπιστικά φυτά και αποφεύγεται ο συνδυασμός με καλλιέργειες, ενώ στον σχεδιασμό του κήπου κυριαρχούν οι διακοσμητικές κατασκευές και τα έργα τέχνης όπως προτομές, αγάλματα, περιστύλια, κρήνες, λίμνες και άλλα (Εικόνα 1.4).

Ονομαστοί είναι οι κήποι του Λούκουλλου (Εικόνα 1.3), του Μαικήνα, του Τιβέριου, του Νέρωνα, του Αύγουστου, του Πομπηίου, του Αδριανού οι οποίοι περιέβαλαν τις βίλλες τους στους επτά λόφους της Ρώμης.

Εικόνα 1.3: Ο κήπος του Λούκουλλου στη Ρώμη

Εικόνα 1.4: Ο κήπος της Βίλλας Μποργκέζε στην Ρώμη

1.2.4 Κήποι του Μεσαίωνα (500-1500 μ.Χ.)

Κατά την περίοδο του Μεσαίωνα η κηποτεχνία βρίσκονταν σε παρακμή. Υπήρχαν μικροσκοπικοί κήποι με άνθη, λαχανικά και καρποφόρα δέντρα, τακτοποιημένα σε γεωμετρικά παρτέρια, ανάμεσα στα στενά όρια των εσωτερικών αυλών των μοναστηριών ή στο σκυθρωπό και τραχύ εσωτερικό των φεουδαρχικών πύργων κάποια στοιχεία διεξόδου στις ανάγκες των ανθρώπων.

Κατά την περίοδο της κατάκτησης της Ισπανίας από τους Άραβες Μαυριτανούς την περίοδο από τον 13ο έως των 15ο αιώνα αναπτύχθηκε μια αξιόλογη τεχνική πολυτελών κήπων, για τα ανάκτορα των Αράβων Χαλιφών, που έδωσε τους ονομαστούς ισπανοαραβικούς κήπους του Αλκαζάρ στη Σεβίλλη και της Αλάμπρα στη Γρανάδα.

Πρόκειται για εσωτερικούς κήπους, χωρίς οπτική επικοινωνία με το γύρω τοπίο, διαμορφωμένους με απλά γεωμετρικά σχήματα (τετράγωνο, ορθογώνιο, τρίγωνο, κύκλος) σε εσωτερικές αυλές.

Την εποχή αυτή αναπτύσσονται διάφορες εφαρμοσμένες τέχνες και μαζί με αυτές αναπτύχθηκε και η τέχνη της κηπουρικής.

Οι κήποι διαιρούνται σε γεωμετρικά σχήματα, αρδεύονται και καλλιεργούνται. Όσο εδραιώνεται η ιδέα του κήπου για αισθητική κυρίως απόλαυση με την πάροδο του χρόνου, η τέχνη της κηπουρικής μετατρέπεται σε καλλιτεχνία.

Στους κήπους αυτούς χρησιμοποιήθηκαν πολύ σημαντικά φυτά με έντονες χρωματικές αντιθέσεις όπως ίριδες, τριανταφυλλιές, νάρκισσοι, πικροδάφνες, κ.τ.λ.) ή με ευχάριστα αρώματα (γιασεμιά, γαριφαλιές, μενεξέδες, λεβάντες, γαζίες, μουσμουλιές, πορτοκαλιές και λεμονιές), ενώ το νερό που μέχρι τώρα ήταν στατικό, απέκτησε κίνηση και ελαφρό θόρυβο, με τη διάταξη πλήθους λεπτών πιδάκων κατά μήκος στενών και μακριών διακοσμητικών καναλιών.

Η όλη σύνθεση, προσαρμοσμένη στα ζεστά κλίματα, πρόσφερε σκιά, δροσιά ηρεμία και ανάπαυση.

1.2.5 Κήποι στην Αναγέννηση

Κατά την Αναγέννηση, αναπτύχθηκε η κηποτεχνία ως τέχνη και ως επιστήμη που αναβίωσε τα κλασσικά ιδεώδη του Ελληνικού και Ρωμαϊκού πολιτισμού. Επηρέασε όλη την Ευρώπη και έβαλε θεμέλια για τη σημερινή ανάπτυξη του τοπίου, χρησιμοποιώντας τα ιδεώδη ως το μεταβατικό στάδιο του αρχαίου και νέου κόσμου.

Η Αναγέννηση έφερε την ανανέωση και εξέλιξη της κηποτεχνίας, αρχικά στην Ιταλία, αργότερα στη Γαλλία και την υπόλοιπη Ευρώπη.

Κατά το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα οι κήποι ξεπερνούν τα περιορισμένα όρια του περιβόλου των κτιρίων και αναπτύσσονται προοδευτικά στη γύρω έκταση, που οργανώνεται με βάση ένα ακριβές σχέδιο.

Οι φεουδαρχικές διαμονές χάνουν σιγά-σιγά τον κλειστό αμυντικό τους χαρακτήρα, αποκτούν ανοίγματα και συνδέονται έτσι οργανικά με τη νέα μορφή του κήπου. Το επικλινές έδαφος διαρρυθμίζεται συστηματικά με τοίχους αντιστήριξης, συχνά μνημειώδεις, σε μεγάλες αναβαθμίδες-ταράτσες, όπου διαμορφώνονται και φυτεύονται κανονικά παρτέρια.

Γενικά η κηποτεχνική διαρρύθμιση είναι αυστηρά γεωμετρική, με συμμετρική διάταξη των διακοσμητικών στοιχείων γύρω στους κύριους οπτικούς άξονες και με ταυτόχρονη εκμετάλλευση των συντελεστών της προοπτικής.

Οι αειθαλείς θάμνοι, κυρίως πυξοί και τα αειθαλή δέντρα, κυρίως κωνοφόρα (τάξος, κυπαρίσσια, κουκουναριές, κ.τ.λ.), αλλά και πλατύφυλλα (αριές, ελιές, βάγιες, κ.τ.λ.), συχνά ψαλιδιζόμενα, χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα για να διαμορφώσουν χαμηλά ή ψηλά πράσινα πλαίσια, κανονικά σχήματα, ζωντανούς τοίχους, δεντροστοιχίες, ενώ τα νυμφαία, κλιμακοστάσια, ταράτσες, αγάλματα, γλάστρες κι άλλα καλλιτεχνήματα του μαρμάρου έχουν καθορισμένη αισθητική και λειτουργική αποστολή και μαζί με τους τεχνητούς καταρράκτες, τις κρήνες, τους πίδακες, τις λίμνες και τις σπηλιές, συμμετέχουν στην αρμονική ενότητα των συνθέσεων.

Ονομαστοί είναι οι κήποι: Villa d' Este (Εικόνα 1.5), Villa Bagnaia, Boboli, Villa Aldobrandini, Villa Medicis, που διατηρούνται σχεδόν όπως ήταν. Η τεχνοτροπία των Ιταλικών κήπων διαδόθηκε τον 16ο και 17ο αιώνα στην υπόλοιπη Ευρώπη, αλλά η μορφή τους τελειοποιήθηκε στη Γαλλία.

Εικόνα 1.5: Ο κήπος Villa d' Este στην Ιταλία

Κατά το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα ο μεγάλος Γάλλος κηποτέχνης Andre Le Notre (1613-1700), σχεδιάζοντας πάνω σ' ένα εκτεταμένο έδαφος, δημιούργησε νέες εκφραστικές μορφές μεγάλης κλίμακας και τις διέταξε στο χώρο με μεθοδικότητα και γνώση αισθητικής και λειτουργικότητας.

Εμπνευσμένος από το Λουδοβίκο τον 14ο, ο Le Notre, έβαλε το μεγαλείο σαν κύριο χαρακτηριστικό του έργου και το εξέφρασε με τη μαθηματική μεγέθυνση των μερών (κάθε παρτέρι ήταν γύρω στα 20 στρέμματα, οι σκάλες μεγαλοπρεπείς, οι πανοραμικές θέες πλατιές και μεγάλου βάθους, κ.τ.λ.) και του συνόλου (η έκταση του πάρκου, περί τα 1000 στρέμματα, έδινε την εντύπωση του απέραντου), την ισορροπία, τη συμμετρία, τη τέλεια ένωση των μερών.

Οι νέες κηποτεχνικές μορφές, που συγκρότησαν το ύφος του κλασικού κήπου, ήταν κυρίως οι ψαλιδιζόμενες δενδροστοιχίες, τα περίτεχνα σαν πλεκτές δαντέλες παρτέρια, οι λίμνες με τις ακίνητες, σαν καθρέπτες, επιφάνειες νερού, τα μεγάλα κλιμακοστάσια, οι φυτικοί λαβύρινθοι. Χαρακτηριστικό δείγμα του ρυθμού αυτού, που επικράτησε το 18ο αιώνα σ' όλη την Ευρώπη, αποτελεί το πάρκο των Βερσαλλιών (Εικόνα 1.6).

Το ανάκτορο των Βερσαλλιών είναι γνωστό και για τους τεράστιους κήπους του μαζί με πολλά συντριβάνια και αγάλματα. Είναι ένας από τους μεγαλύτερους κήπους της Ευρώπης, με συνολική έκταση που φτάνει τα 800 εκτάρια.

Στα συντριβάνια και στα αγάλματα είναι αποτυπωμένη η ελληνική μυθολογία, όπως και στο εσωτερικό του ανακτόρου.

Ο συνολικός κήπος των Βερσαλλιών απλώνεται σε τρία επίπεδα πίσω από το παλάτι, και είναι η συνέχιση της αρχιτεκτονικής του παλατιού. Όπως και το ανάκτορο, έτσι και οι κήποι έχουν ως σκοπό να τιμήσουν τον βασιλιά και την χώρα του. Τα μεγάλα ποτάμια της Γαλλίας αντιπροσωπεύονται σαν αγάλματα. Μπροστά από το Μεγάλο Κανάλι, ένα τεράστιο κανάλι σε σχήμα σταυρού, βρίσκεται το συντριβάνι του Απόλλωνα, το πιο μεγαλοπρεπές από όλα τα συντριβάνια των Βερσαλλιών.

Εικόνα 1.6: Ο κήπος των Βερσαλλιών

Ο αυτοκρατορικός κήπος εκείνης της εποχής ήταν μια γιγαντιαία σύνθεση κλασικισμού, με τη λαμπρότητα μιας διακόσμησης στην κλίμακα των ανακτόρων. Αποτελούσε ως ένα βαθμό, την αρμονική προέκτασή τους, αλλά και της ζωής που κυλούσε μέσα σ' αυτό, στο ύπαιθρο. Δεν ήταν ένα μέρος όπου πήγαιναν να αναπαύσουν το σώμα και το πνεύμα, αλλά μια ευρύχωρη επιφάνεια, διαρρυθμισμένη και διακοσμημένη για τις υποδοχές, τις γιορτές και όπου όλη η Αυλή περνούσε σε μια παράταξη με καθορισμένο δρομολόγιο.

Τα πάρκα του ρυθμού αυτού αντανakλούν την κατάσταση των πνευμάτων και των ηθών μιας εποχής. Η αυστηρή διάταξη των δέντρων, οι ευθύγραμμες ψηλές φαλιδιζόμενες μπορντούρες, που θύμιζαν τοίχους, οι δρόμοι με τις διαμορφωμένες στοές δέντρων, οι γεωμετρικές λίμνες, τα πλατιά κλιμακοστάσια, οι ορθογωνισμένοι χλοοτάπητες, ξετυλιγμένοι όπως οι τάπητες για να μαλακώνουν τα βήματα,

οι πάγκοι, τα αγάλματα, οι σκαλιστές μαρμάρινες γλάστρες, όλα θύμιζαν τα σαλόνια και τους ευρύχωρους διαδρόμους των ανακτόρων, των μεγάρων και των πύργων της εποχής.

Γενικά στον κλασικό ρυθμό διακρίνονται δύο μέρη:

α) το πάρκο, που έχει στην πραγματικότητα μορφή μεγάλου και πυκνού άλσους ή μικρού δάσους και

β) ο κήπος, που έχει μορφή αποκλειστικά διακοσμητική.

Ο κήπος είναι διαρρυθμισμένος σε κανονικά γεωμετρικά τμήματα διακοσμημένα με αγάλματα, μαρμάρινες γλάστρες και πάγκους, κανονικές λίμνες, πίδακες, ευθύγραμμα κανάλια, κ.τ.λ.

Η όλη διάταξή του είναι προσαρμοσμένη στη λειτουργικότητα και αισθητική του μεγάρου, κοντά στο οποίο διαμορφώνονται παρτέρια γεωμετρικά, ενώ μακρύτερα, κατά μήκος πλατιών δρόμων, που συχνά συμπίπτουν με μακρινές οπτικές προοπτικές, δημιουργούνται, στην κεντρική λουρίδα, ορθογώνιοι χλοοτάπητες ή ευθύγραμμα κανάλια.

Οι μοναχικοί θάμνοι των παρτεριών ψαλλιδίζονται σε γεωμετρικές φόρμες. Από κάθε πλευρά των παρτεριών απλώνεται η ψηλή φυτεία, με δέντρα σε πυκνή διάταξη συστάδων, στο εσωτερικό των οποίων συχνά συναντά κανείς μεγάλα ξέφωτα με πρασινοτάπητες ή φυτικούς λαβύρινθους.

Δρόμοι ευθύγραμμοι με συμμετρικές δεντροστοιχίες διαπερνούν και ενώνουν όλα τα μέρη, ενώ μερικοί προωθούνται στο πάρκο και οδηγούν σε κυνηγετικά περίπτερα και καθιστικά. Οι δευτερεύοντες δρόμοι διασταυρώνονται με τους κύριους σχεδόν πάντοτε με συμμετρία.

Το κεντρικό κτίριο συμμετέχει στην όλη σύνθεση και αποτελεί το οπτικό κέντρο και το σημείο απ' όπου ξεκινούν βασικοί προοπτικοί άξονες, που καταλήγουν στο μακρινό πράσινο σκηνικό των πυκνών δέντρων.

Αν και δεν δημιουργούνται πλέον κήποι-πάρκα του ρυθμού αυτού, εντούτοις συχνά συναντώνται στοιχεία τους όπως (συμμετρικά παρτέρια, ψαλλιζόμενα σχήματα και μπορντούρες, γεωμετρικές λίμνες, τaráτσες, δεντροστοιχίες κ.τ.λ.) στους σύγχρονους κήπους και τα πάρκα.

Με την πάροδο του χρόνου, καθώς οι πόλεις μεγάλωναν, η βιομηχανία αναπτυσσόταν και οι άνθρωποι συμπιέζονταν ανάμεσά τους, τα πνεύματα, οι νοοτροπίες και η αντιμετώπιση της ζωής και των πραγμάτων, άρχισαν να αλλάζουν.

Η αυστηρότητα των γεωμετρικών κήπων και η μεγάλη δαπάνη για τη συντήρησή τους, κούραζαν, προβλημάτιζαν, με αποτέλεσμα κάποια φυσική αντίδραση, που έγινε πιο συγκεκριμένη τις πρώτες δεκαετίες του 18ου αιώνα, κυρίως στην Αγγλία, όπου διαμορφώθηκε η τεχνοτροπία των Αγγλικών κήπων, με βάση το πνεύμα του ρομαντισμού και της εξιδανίκευσης των γραφικών άλλωστε και καταπράσινων Αγγλικών τοπίων.

Κατάργησαν τις ευθείες, τις δεντροστοιχίες, τα γεωμετρικά παρτέρια και την αλλοίωση της μορφής των φυτών με τα ψαλιδίσματα, διαρρύθμισαν τις γραμμές του τοπίου με ομαλοποίηση των καμπύλων, χάραξαν μονοπάτια, δημιούργησαν μικρά ποτάμια με ομαλές όχθες και ελικοειδή διαδρομή, διαμόρφωσαν μεγάλους ακανόνιστους πρασινοτάπητες που τους πλαισίωναν, σε φυσική διάταξη, συστάδες και ομάδες δέντρων, θάμνων, οι οποίες έδεναν το εξιδανικευμένο τοπίο με το τριγύρω φυσικό.

Εκείνη ακριβώς την εποχή άρχισαν να φτάνουν από τη μακρινή Κίνα (Εικόνα 1.7) νέες κηποτεχνικές ιδέες και μορφές, που επηρέασαν, ως ένα βαθμό, τον αγγλικό κήπο. Έτσι λίγο μετά τα μέσα του 18ου αιώνα δημιουργήθηκε ο αγγλοκινέζικος κήπος, με βάση τις αρχές των παλιών αυτοκρατορικών κήπων της Κίνας, όπου κυριαρχούσε η προσπάθεια αναδημιουργίας των φυσικών κινέζικων τοπίων, ενώ έλλειπαν τελείως οι συμμετρικές δεντροστοιχίες και τα γεωμετρικά παρτέρια.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της επίδρασης του κινέζικου κήπου στη δημιουργία του νέου ρυθμού, αποτελεί το πάρκο Κιού (Kew Garden) (Εικόνα 1.8) (του Λονδίνου, όπου ο κηποτέχνης William Chambers συνδύασε τις τυπικές κινέζικες κατασκευές (παγόδες, λίμνες, γέφυρες, χαρακτηριστικά περίπτερα, κ.τ.λ.), με τα χαρακτηριστικά του αγγλικού κήπου, ενώ προσπάθησε να χρησιμοποιήσει και τα άνθη (ετήσια-πολυετή), για τα οποία δεν έδειχνε μέχρι τότε ενδιαφέρον ο αγγλικός κήπος.

Εικόνα 1.7: Κινέζικος κήπος

Εικόνα 1.8: Ο κήπος Kew Garden του Λονδίνου

1.2.6 Κήποι στην Άπω Ανατολή

Η τεχνοτροπία που γεννήθηκε και αναπτύχθηκε στην Κίνα (Εικόνα 1.9) και στην Ιαπωνία αντικατοπτρίζει τις συνεχείς αυξήσεις του πληθυσμού στις χώρες αυτές και οι κήποι μινιατούρες της Ανατολής που οφείλονταν κυρίως στον περιορισμένο χώρο που ήταν διαθέσιμος, ίσως είναι ένας πολύτιμος οδηγός για τις αστικές περιοχές του 20^{ου} αιώνα, όπου ο χώρος και το πράσινο συμπιέζεται συνεχώς.

Η κινέζικη αισθητική αντίληψη έτεινε στη δημιουργία κήπων που απέπνεαν μια αίσθηση απομόνωσης, γαλήνης, μυστικισμού, ώστε ο επισκέπτης να βιώνει τον τεχνητό κήπο σα φυσικό τοπίο σε μικρογραφία.

Όλη η φιλοσοφία της ανατολής μεταφράζεται πίσω από συμβολισμούς στη σύλληψη του κινέζικου κήπου.

Εικόνα 1.9: Κήπος Yu Yuan Garden στην Κίνα

❖ Ιαπωνία

Αναπτύχθηκαν δυο ειδών κήποι, οι κήποι του νερού και οι βραχόκηποι. Γενικά οι Ιάπωνες ανήγαγαν την κηποτεχνία όπως και την ανθοδετική σε επιστήμη. Οι γιαπωνέζικοι κήποι (Εικόνα 1.10 και 1.11) παρίσταναν τοπία, όπως η ξερή κοιτή ενός χειμάρρου ή μια παραλία, απ' όπου η θάλασσα είχε μόλις τραβηχτεί εξαιτίας της παλίρροιας και παρ' όλο που ήταν ξηροί υποδήλωναν συνεχώς την παρουσία νερού υποβάλλοντας τον παρατηρητή.

Γενικά οι Ιάπωνες έδειχναν μεγαλύτερη προτίμηση στα κατασκευαστικά στοιχεία του κήπου και λιγότερο στα φυτά. Χρησιμοποιούσαν πέτρινες γέφυρες, ξύλινες ή καλαμένιες, πέτρινα φανάρια και ποικιλία περιφράξεων από ξύλο, πυλό ή μπαμπού.

Εικόνα 1.10: Κήπος στην Ιαπωνία

Εικόνα 1.11: Κήπος στην Ιαπωνία

1.2.7 Κήποι στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Κατά τη διάρκεια της πρώτης αποικίσεως της Αμερικής, οι άποικοι δεν επιδόθηκαν στην κηποτεχνία παρά μόνο σε ότι σχετίζονταν με την παραγωγή τροφής. Αργότερα γύρω στα 1820-1830 ο ρομαντικός ασύμμετρος κήπος του αγγλικού τοπίου μεταφέρθηκε στην ανατολική ακτή των ΗΠΑ.

Στη δυτική ακτή των ΗΠΑ, και ειδικότερα στην Καλιφόρνια, οι τάσεις που επικράτησαν μετά το 1900, προήλθαν από τους Ισπανούς εποίκους και διαμορφώθηκαν από το θερμό κλίμα και τη συνεχή ηλιοφάνεια της περιοχής. Ο ιδιωτικός κήπος αναπτύχθηκε ιδιαίτερα γιατί, λόγω του κλίματος, προσφερόταν για αναψυχή σ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του έτους. Οι κήποι της Καλιφόρνιας (Εικόνα 1.12) δεν ακολουθούν κάποιο ιδιαίτερο ρυθμό, αλλά δανείζονται στοιχεία από τους ισλαμικούς, ισπανικούς και ανατολικούς κήπους και τα προσαρμόζουν στο συγκεκριμένο τοπίο για συγκεκριμένες ανάγκες.

Εικόνα 1.12: Κήπος Hearst Castle San Simeon στην Καλιφόρνια

1.2.8 Κήποι στην σύγχρονη Ελλάδα και στην Μεσόγειο

Η Ελληνική κηποτεχνία έως τον 20ο αιώνα είχε επηρεαστεί από τους ισλαμικούς κήπους που αναπτύχθηκαν στην Περσία αρχικά και στην οθωμανική αυτοκρατορία αργότερα ειδικά μετά την πτώση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Κάθε παραδοσιακός ισλαμικός κήπος περιλαμβάνει τέσσερα στοιχεία: νερό, που χρησιμεύει για άρδευση, για δημιουργία μικρών λιμνών και για τον ήχο του, σκιά για δροσιά και ηρεμία, άνθη για χρώμα και άρωμα και μουσική για ακουστική απόλαυση. Τα δένδρα είναι οπωροφόρα, καλλωπιστικά και αειθαλή (κουρεμένα σε σχήματα). Τα άνθη είναι κυρίως τριαντάφυλλα και πασχαλιές.

Οι κήποι της Βαγδάτης περιγράφονται τον 10ο αιώνα από τους βυζαντινούς πρεσβευτές που τους επισκέφτηκαν. Διέθεταν κιονοστοιχίες και πισίνες, χρυσά παγκάκια, ένα δένδρο με χρυσά και ασημένια στολίδια που κροτάλιζαν στο φύσημα του αέρα και πολύτιμα μέταλλο σε αφθονία.

Οι πληροφορίες για τους κήπους αυτούς προέρχονται κυρίως από τις ζωγραφισμένες μινιατούρες του 15ου και 16ου αιώνα και από τα περσικά χαλιά με παραστάσεις. Σύμφωνα μ' αυτά, οι κήποι είχαν περίπτερα με γυριστές οροφές (σαν τα κινέζικα) και βρίσκονταν κάτω από δένδρα. Οι δεξαμενές ήταν τετράγωνες ή παραλληλόγραμμες, άλλες σε σχήμα σταυρού κι άλλες με πολλές γωνίες. Όλες είχαν κεραμικά πλακάκια και εκτοξευτήρες νερού. Δεν υπάρχουν αγάλματα ή θάμνοι κλαδεμένοι σε σχήματα, γιατί το Κοράνι απαγορεύει κάθε απεικόνιση μορφών.

Δυο δένδρα είναι σημαντικά για τους Μουσουλμάνους: το κυπαρίσσι που συμβολίζει το θάνατο (αν κοπεί δεν ξαναβλαστάνει) και η ανθισμένη αμυγδαλιά ή ροδακινιά που συμβολίζει τη ζωή και την ελπίδα. Άλλα δένδρα που χρησιμοποιούνται είναι τα πλατάνια, οι φτελιές, οι λεύκες, οι βελανιδιές, οι ιπιές, τα σφεντάμια και οι μυρτιές. Αυτά φυτεύονται πυκνά στις άκρες του κήπου μαζί με τα οπωροφόρα και τις κληματαριές. Το άνθος, που κυριολεκτικά λατρεύτηκε στην Περσία, ήταν το τριαντάφυλλο που αναπαραστάθηκε σε σκεύη, ναούς, χαλιά, κοσμήματα και υμνήθηκε σε ποιήματα.

Για τους Οθωμανούς, ο κήπος εκτός από πηγή ομορφιάς και τόπος απολαύσεων, αποτελεί ένα μέρος για περισυλλογή και απομόνωση. Τα περισσότερα από τα παραπάνω στοιχεία μεταφέρθηκαν στους τουρκικούς κήπους και μέσω αυτών στους Ελληνικούς.

Σε όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας αλλά και για αρκετό καιρό μετά, οι Ελληνικοί κήποι, είτε ιδιωτικοί, είτε δημόσιοι, αποτελούν αντίγραφα ισλαμικών κήπων. Μόνο στις αρχές του 20ου αιώνα αρχίζουν να φαίνονται οι επιδράσεις της εισαγόμενης Ευρωπαϊκής κηποτεχνίας, εφαρμοσμένης όμως χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία.

Εικόνα 1.13: Μεσογειακός κήπος

Οι μεσογειακοί κήποι (Εικόνα 1.13) γενικά, δανείζονται στοιχεία και από τις δύο τελευταίες ιστορικές περιόδους και κινούνται προς μια πιο ελεύθερη και φυσική διαμόρφωση. Εκτός όμως από τους κήπους των χωρών της Μεσογείου, αναπτύχθηκαν αυθεντικοί μεσογειακοί κήποι στην Αυστραλία, όπου χρησιμοποιήθηκαν δομικά υλικά και φυτά της δικής τους μεσογειακής περιοχής, στην Καλιφόρνια και στην Νότια Αφρική. Οι γνώσεις για την περιοχή μεσογειακού κλίματος της Χιλής είναι περιορισμένες.

Σημαντικότερα στοιχεία ενός Μεσογειακού κήπου αποτελούν:

- Η διακοσμητική πλακόστρωση με τα λιθόστρωτα ή βοτσαλωτά δάπεδα, αλλά και τα μωσαϊκά με χρωματιστή ψηφίδα.
- Οι διαφοροποιήσεις των επιπέδων σε σκαλιά που αντικατοπτρίζουν τις αναβαθμίδες της καλλιεργήσιμης γης για ελιές και αμπέλια, που χαρακτηρίζουν το Μεσογειακό τοπίο. Η δημιουργία ενός κήπου σε βαθμίδες

εξυπηρετεί τη σωστή διαχείριση του νερού και την ανάπτυξη διαφορετικών ειδών ανάλογα με τις ανάγκες.

- Η παρουσία του υδάτινου στοιχείου υπό τη μορφή ενός πηγαδιού ή μια μαρμάρινης κρήνης, ή γραμμικών καναλιών για το πότισμα κυρίως των καλλιεργειών, αποτελεί κυρίαρχο αισθητικό στοιχείο.
- Οι γλάστρες και τα δοχεία έχουν ρόλο χρηστικό στην διαμόρφωση του μεσογειακού κήπου αλλά και αισθητικό καθώς αποτελούν βασικά διακοσμητικά στοιχεία του.
- Τα διακοσμητικά πέτρινα αγγεία ή τα αγάλματα δίνουν ρυθμό στην έκταση ενός μεγάλου κήπου και χαρίζουν την αίσθηση της τάξης, δίνοντας νόημα στο χώρο.
- Τα ενδημικά φυτά χαρακτηρίζονται από μια περιορισμένη χρωματική παλέτα, με κυρίαρχο το ασημένιο πράσινο της ελιάς, από τους στρογγυλεμένους τους όγκους, από το έντονο άρωμα τους και την ανθεκτικότητά τους στην ξηρασία. Ιδιαίτερη είναι η παρουσία καρποφόρων δένδρων (λεμονιές, πορτοκαλιές, κερασιές, αμυγδαλιές) και λαχανόκηπων. Τα κυπαρίσσια είναι επίσης απαραίτητα για την απόδοση της μεσογειακής αίσθησης.

Πέρα όμως από το στερεότυπο του Μεσογειακού κήπου που χαρακτηρίζεται από ελιές, κυπαρίσσια, αγάβες, δενδρολίβανα, και εσπεριδοειδή, υπάρχουν πολλά είδη μεσογειακών κήπων καθώς και διαφορετικές απόψεις απόδοσης της συγκεκριμένης έννοιας.

Για τους κατοίκους της Βόρειας Ευρώπης χαρακτηριστικά συστατικά ενός μεσογειακού κήπου είναι ο ήλιος, οι ελιές, τα κυπαρίσσια, οι λεμονιές και οι πορτοκαλιές σε φυτοδοχεία. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Μεγάλης Βρετανίας όπου τα τελευταία χρόνια με την αλλαγή του κλίματος, χρησιμοποιεί πολλά φυτά της μεσογειακής χλωρίδας στους δημόσιους χώρους των πόλεων της. Αντίθετα για τους κατοίκους της Νότιας Ευρώπης, βασικά στοιχεία είναι το νερό, το σιντριβάνι και η σκιά μιας πέργολας.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία μπορούν να ληφθούν υπόψη από τον κηποτέχνη για τη δημιουργία και τη διακόσμηση ενός κήπου ανάλογα με τις ανάγκες του ιδιοκτήτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.ΥΛΙΚΑ ΚΗΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΚΩΝ

Τα διακοσμητικά στοιχεία στους κήπους και στα πάρκα χρησιμοποιούνται εδώ και πολλά χρόνια σε όλο τον κόσμο. Τα στοιχεία που επιλέγονταν για διακόσμηση στο παρελθόν αλλά και για λειτουργικούς λόγους ήταν λίμνες, φυτοδοχεία, προτομές, αγάλματα, περιστύλια, κρήνες, πέργολες, σιντριβάνια και πολλά άλλα.

Σήμερα για να επιλεγούν και να ενσωματωθούν στους κήπους και στα πάρκα ένα ή περισσότερα διακοσμητικά στοιχεία θα πρέπει να συνδυαστεί ο διακοσμητικός με τον κηποτεχνικό ρυθμό που έχει επιλεγεί καθώς επίσης και η αρχιτεκτονική του σπιτιού ενός κήπου ή του χώρου ενός πάρκου γιατί λαμβάνεται υπόψη πολλές φορές και η χρηστικότητα αυτού του διακοσμητικού.

Κατά την κατασκευή ενός κήπου εκτός από τα φυτά, σημαντικό στοιχείο αποτελούν τα κατασκευαστικά στοιχεία του και κατά συνέπεια τα υλικά κατασκευής τους. Στα υλικά κατασκευής περιλαμβάνονται μαλακά ή σκληρά και φυσικά ή τεχνητά υλικά που μπορεί να κατέχουν πρακτικό ή διακοσμητικό ρόλο ή συνδυασμό και των δύο. Έτσι, τα υλικά που συναντώνται συνηθέστερα σε κηποτεχνικές εφαρμογές είναι:

2.1 Ξύλο

Το ξύλο αποτελεί ένα υλικό που μπορεί να κάνει ένα κήπο ή ένα πάρκο μοναδικό. Το ξύλο είναι ένα υλικό που έχει ποικίλες εφαρμογές και μεγάλο κατάλογο ειδών και τρόπων επεξεργασίας. Μπορεί να συνδυαστεί και να υποστηρίξει όλα τα στυλ διακόσμησης του κήπου, αναδεικνύοντας και την πιο μικρή κατασκευή σε κυρίαρχο και αρχοντικό στοιχείο του χώρου.

Το υλικό αυτό εξυπηρετεί τόσο λειτουργικούς αλλά και διακοσμητικούς σκοπούς. Παρά την λειτουργική του κυρίως χρήση, το ξύλο από την φύση του, αποτελεί σημαντικό διακοσμητικό στοιχείο μέσα σε έναν κήπο και γίνεται ακόμα πιο εντυπωσιακό και διαχρονικό όταν δεχθεί τις κατάλληλες επεξεργασίες (βαφή, λουστράρισμα κ.α.).

Ανάλογα με την προέλευσή του, το ξύλο χωρίζεται σε μαλακή και σκληρή ξυλεία.

Η μαλακή ξυλεία προέρχεται, κυρίως, από κωνοφόρα δένδρα, όπως η πεύκη, ο κέδρος, η ελάτη, η τούγια ενώ η σκληρή ξυλεία προέρχεται, κυρίως, από φυλλοβόλα δένδρα, όπως είναι το σφενδάμι, η φτελιά, η βελανιδιά, η κερασιά και η λεύκη.

Η σκληρή ξυλεία είναι πυκνότερη από τη μαλακή και χρησιμοποιείται κυρίως για την κατασκευή επίπλων, ενώ η μαλακή ξυλεία χρησιμοποιείται για τις κατασκευές των εξωτερικών χώρων.

Η χρήση του συναντάται σε δοκούς στήριξης σε πέργολες, σε στηρίγματα δένδρων, στην κατασκευή φραχτών, σε κιόσκια ή σε πάγκους, σε μικρά γεφυράκια, σε ιαπωνικά βήματα και σε ειδικές κατασκευές. Ανάλογα με τις ανάγκες ενός κήπου μπορεί να αποτελέσει κύριο στοιχείο της περιφραξης, της επένδυσης του δαπέδου (επίπεδα, σκαλοπάτια), χρηστικών διακοσμητικών κατασκευών (γέφυρες, αψίδες, πέργκολες, καφασωτά), καθώς και αντικειμένων οργάνωσης και τοποθέτησης των φυτών.

Τα είδη ξυλείας που χρησιμοποιούνται για όλες τις εφαρμογές του υλικού σε εξωτερικούς χώρους, θα πρέπει να είναι πάντα προϊόντα που έχουν υποστεί εμποτισμό, ώστε να έχουν μεγάλη αντοχή και να απαιτούν ελάχιστη συντήρηση. Σε περιπτώσεις που έχουν επιλεγεί μη εμποτισμένα ξύλα για οποιαδήποτε εφαρμογή, θα πρέπει να γίνεται συντήρησή τους με βερνίκι ή λούστρο τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Το ξύλο χαρίζει στους χώρους όπου εντάσσεται ζεστασιά και υπέρμετρο στυλ. Είναι το υλικό που ευνοεί και ενισχύει τις στιγμές χαλάρωσης και ευεξίας, δίνοντας στον κήπο ένταση.

2.1.1 Ξύλινη περίφραξη

Η τοποθέτηση ξύλινης περίφραξης (Εικόνα 2.1 και 2.2) μπορεί να είναι συμπαγής ή διάτρητη, ανάλογα με το ύψος και τις ανάγκες του χώρου για ολική ή μερική απομόνωση. Η επιλογή του είδους της ξυλείας καθώς και η μορφή εφαρμογής της (ξύλινα κάγκελα, καφασωτά) είναι απαραίτητο να εναρμονίζεται με τη συνολική εικόνα και το αρχιτεκτονικό ύψος της κατοικίας και του κήπου.

Τα ξύλα που χρησιμοποιούνται για περιφράξεις είναι εμποτισμένα με ειδικά υλικά ώστε να προστατεύονται από τις προσβολές των εντόμων αλλά και να αυξάνουν την αντοχή στις αντίξοες καιρικές συνθήκες και την υγρασία που δέχεται το ξύλο κατά την επαφή του με το έδαφος. Το ξύλο σαν υλικό κατασκευής φρακτών είναι σχετικά συμπαγές και ισχυρό και διαθέτει το πλεονέκτημα ότι μπορεί να κοπεί εύκολα και να δημιουργήσει έναν απεριόριστο αριθμό σχεδίων και συνθέσεων.

Στο περιβάλλον της πόλης οι φράκτες προσφέρουν ένα βαθμό απομόνωσης και περικλείουν τα όρια τα οποία πρέπει να βρίσκονται σε ταιριαστή αναλογία με το σπίτι ενώ ταυτόχρονα λειτουργούν και ως φόντο σε φυτά με όρθια ανάπτυξη όπως είναι τα αναρριχώμενα.

Οι φράκτες που δημιουργούνται στην πόλη, μπορούν να έχουν το εξεζητημένο στυλ των γαπωνέζικων με μπαμπού οριζόντια και κάθετα δεμένα. Μπορεί να είναι γοθικοί ή έντονα θεατρικοί με ένα ξεχωριστό σχέδιο και οι χαμηλοί και λιγότερο στέρεοι φράκτες μπορεί να είναι βαμμένοι με διάφορους τρόπους.

Μέσα στο συνολικό χώρο του κήπου είναι δυνατόν να χρειάζονται επιμέρους εσωτερικά χωρίσματα. Αυτά δείχνουν πιο αποτελεσματικά όταν αποτελούν μια συνέχεια του περιμετρικού φράχτη ακόμα και αν η λειτουργία τους είναι διαφορετική.

Όταν γίνεται περίφραξη και ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές η αποτρεπτική ιδιότητα των φρακτών πρέπει να προηγείται των αισθητικών προτιμήσεων αν και το ιδανικό θα ήταν ένας συνδυασμός.

Οι εξοχικοί φράκτες μπορούν να προσφέρουν ανοικτή ανεμπόδιστη θέα και να είναι φτιαγμένοι από υλικά με αρμονία στο περιβάλλον. Θα πρέπει να είναι σχετικά

φτηνοί και να χρειάζονται περιορισμένη συντήρηση αφού οι εξοχικοί κήποι είναι συνήθως μεγάλοι με αποτέλεσμα το κόστος να αυξάνεται σε αυτή την περίπτωση.

Εικόνα 2.1: Ξύλινη περίφραξη

Εικόνα 2.2: Ξύλινη περίφραξη

2.1.2 Ξύλινη επένδυση δαπέδου

Η επένδυση δαπέδου με ξύλο (Εικόνες 2.3) συμβάλλει στην κάλυψη μικρών περιοχών δίνοντας ένα αποτέλεσμα αισθητικά ζεστό και κομψό.

Για την εφαρμογή αυτή είναι απαραίτητη η επιλογή ανθεκτικών τροπικών ξύλων όπου είναι απαραίτητη η σωστή τοποθέτησή τους ώστε να αποφευχθούν μελλοντικά ατυχήματα, όπως στράβωμα των σανίδων που πιθανόν να προκληθούν από αντιδράσεις του ξύλου. Επιπλέον θα πρέπει να γίνεται τακτική συντήρηση της γιατί οι διαρκείς εναλλαγές της θερμοκρασίας, η υγρασία και τα ξυλοφάγα έντομα είναι μερικοί από τους βασικούς εχθρούς της ξυλείας. Σε αυτές τις περιπτώσεις χρησιμοποιούνται ειδικά βερνίκια που αποτελούν πολύτιμη ασπίδα προστασίας των ξύλινων επιφανειών και θα πρέπει να εφαρμόζονται μια φορά τον χρόνο.

Τα ξύλινα δάπεδα εξωτερικών χώρων, αποτελούν δημοφιλή επιλογή στον τομέα των κηποτεχνικών μελετών τα τελευταία χρόνια. Για την κατασκευή δαπέδων, επιπέδων και σκαλοπατιών μπορεί να χρησιμοποιηθεί φυσικό ξύλο ειδικής επεξεργασίας ή συνθετικά υλικά σε διάφορα χρώματα, σχέδια και μεγέθη.

Εικόνα 2.3 : Ξύλινο δάπεδο

2.1.3 Ξύλινη γέφυρα

Όταν μέσα στον κήπο υπάρχει κάποια τεχνητή λίμνη ή κάποιο ρυάκι μπορεί να αναβαθμιστεί αισθητικά το φυσικό τοπίο με την κατασκευή μιας ξύλινης γέφυρας (Εικόνα 2.4). Με αυτό τον τρόπο διευκολύνεται η επικοινωνία μεταξύ των διαφόρων σημείων του κήπου, προσφέρεται φυσικότητα στο τοπίο και ξεχωριστή ομορφιά.

Έχοντας κυρίως διακοσμητικό χαρακτήρα, οι ξύλινες αψίδες ομορφαίνουν τον χώρο ακολουθώντας πιστά το κηποτεχνικό του στυλ, ενώ ταυτόχρονα έχουν και λειτουργική αξία καθώς δίνουν λύσεις τοπικής σκίασης (διαδρόμου, χώρων στάσεων και ανάπαυσης) και στήριξης των αναρριχητικών φυτών.

Εικόνα 2.4: Ξύλινη γέφυρα

2.1.4 Ξύλινη πέργκολα

Ένα ακόμη αρχιτεκτονικό στοιχείο του χώρου με ιδιαίτερη πρακτική και αισθητική αξία είναι και η κατασκευή ξύλινης πέργκολας (Εικόνα 2.5), η οποία προσφέρει σκίαση σε χώρους χαλάρωσης και προστατεύει από τα καιρικά φαινόμενα (συνδυασμός ξύλου με plexi-glass, γυαλί ή πανί).

Όταν η πέργκολα χρησιμοποιηθεί σωστά, αποτελεί ένα κύριο συστατικό του κήπου, καθώς επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο με τον οποίο ο χρήστης του κήπου κινείται μέσα στην ολιστική διάταξη και αποτελεί ένα αποτελεσματικό συνδετικό στοιχείο για όλο το χώρο του κήπου. Η εγκατάσταση ξύλινης πέργκολας θα πρέπει να βρίσκεται σε πλήρη αρμονία με τον περιβάλλοντα χώρο, όπως και με την αρχιτεκτονική της οικίας.

Υπάρχει η δυνατότητα να κατασκευαστούν με δίριχτες, τετράριχτες ή πυραμοειδείς στέγες και με σκελετό από μασίφ εμποτισμένη ξυλεία.

Όλες αυτές οι κατασκευές αποτελούν σκιάστρα που είναι απαραίτητα για τα μεσογειακά κλίματα όπως της Ελλάδας. Τα σκιάστρα αυτά πρέπει να είναι με τέτοιο τρόπο κατασκευασμένα, ώστε να παρέχουν ολική σκιά ή τμήματα σκιάς. Απαραίτητη προϋπόθεση ορθολογικού σχεδιασμού είναι η ανοικτή ή ημιανοικτή οροφή, ώστε να επιτυγχάνεται συνεχής εναλλαγή αέρα και συνεπώς αερισμός του χώρου.

Εικόνα 2.5: Ξύλινη πέργκολα

Οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενες μορφές πέργολας είναι:

- Ελεύθερη πέργολα
- Εξαρτημένη από το κτήριο
- Πέργολα διαδρόμου

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες για την κατασκευή μια πέργολας είναι η επιλογή του κατάλληλου ξύλου. Τα συνηθέστερα ξύλα που επιλέγονται για την κατασκευή μιας πέργολας προέρχονται από το πεύκο, το έλατο, την δρυ και την καστανιά. Από αυτά η καστανιά είναι το ανθεκτικότερο. Τα υπόλοιπα είδη ξύλου πριν από την κατασκευή τους πρέπει να υποστούν κατάλληλη επεξεργασία για την αποτροπή της προσβολής του από μικροοργανισμούς.

Επιπλέον άλλες ξύλινες κατασκευές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν λειτουργικά και διακοσμητικά στο κήπο είναι τα κιόσκια (Εικόνα 2.6). Ανάλογα με το μέγεθος του εξωτερικού χώρου μπορεί η κατασκευή να προσαρμοστεί στα τετραγωνικά που επιθυμούνται, σύμφωνα πάντα με τις δραστηριότητες που φιλοξενούνται στον χώρο του κήπου. Επιπλέον προσφέρουν μια νότα ζεστασιάς στο κατάφυτο περιβάλλον του κήπου.

Εικόνα 2.6: Ξύλινο κιόσκι

2.1.5 Ξύλινα καφασωτά

Τα καφασωτά (Εικόνα 2.7), μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως υποκατάστατα πέργκολας, ως διαχωριστικά τομέων στον κήπο, ως περίφραξη και ως βάση αναρρίχησης φυτών πάνω σε τοίχους ή ελεύθερα στο χώρο.

Εικόνα 2.7: Ξύλινο καφασωτό

Αποτελούνται από πλέγματα από ξύλινες τάβλες που διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τον τύπο πλέξης σταυρωτό ή πλάγιο και την πυκνότητά τους.

Τα καφασωτά μεγάλης κλίμακας ταιριάζουν καλύτερα στις περισσότερες περιπτώσεις καθώς πολλά αρχιτεκτονικά στοιχεία αποτελούνται είτε από κάθετες είτε από οριζόντιες γραμμές. Τα πλέγματα σε σχήματα διαμαντιού μπορούν να χρησιμοποιηθούν από μόνα τους για τη σχηματισμό πυραμίδων και τη στήριξη τριανταφυλλιών ενώ ένα στερεότερο κομμάτι πλέγματος μπορεί να προσθέσει ύψος σε ένα τοίχο ή φράκτη χωρίς να παρεμποδίσει το φως.

2.1.6 Ξύλινες γλάστρες

Τα φυτά ενός κήπου αξίζουν επίσης δοχείων υψηλής αισθητικής και γούστου που θα τα φιλοξενήσουν και θα αναδείξουν άριστα την φυσική τους ομορφιά. Πρακτικά δοχεία αυτού του είδους αποτελούν οι πολύ χρήσιμες, ξύλινες ζαρντινιέρες (Εικόνα 2.8), που κατασκευάζονται σε διάφορες διαστάσεις, σχέδια και χρώματα ανάλογα με τον ελεύθερο χώρο που θα τοποθετηθούν και σύμφωνα με το κηποτεχνικό στυλ που θα ακολουθηθεί.

Εικόνα 2.8: Ξύλινη ζαρντινιέρα

Οι γλάστρες από ξύλο είναι ακόμη ένα διακοσμητικό αντικείμενο που χαρίζει ζεστασιά με την παρουσία του στον κήπο. Μπορούν να φιλοξενήσουν μικρά ανθόφυτα ή μεγάλου μεγέθους φυτά όπως θάμνους ή δενδρύλλια και παρέχεται η δυνατότητα στήριξής τους πάνω σε ρόδες, ώστε να διευκολύνεται η μετακίνησή τους.

2.1.7 Πριονίδι ξύλου

Τέλος, ένα άλλο υλικό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην διακόσμηση των κήπων είναι το πριονίδι ξύλου (Εικόνα 2.9). Πρόκειται για πριονίδι ξύλου κατάλληλα επεξεργασμένου ώστε να αποφεύγεται η μετάδοση ασθενειών και εντόμων ενώ συγχρόνως καθίσταται ασφαλές για τα παιδιά.

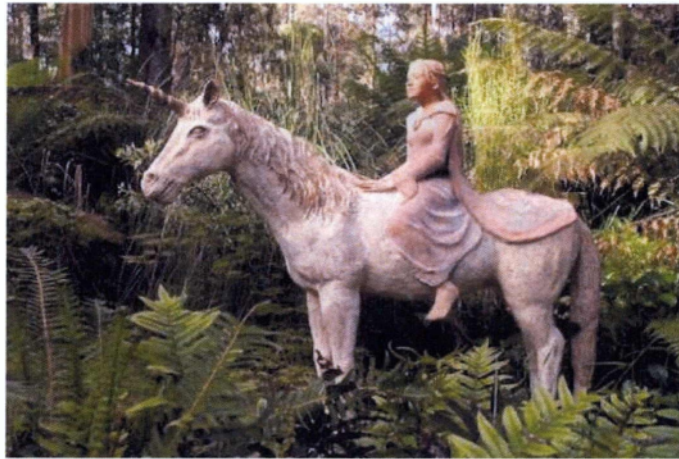
Χρησιμοποιείται σε πρακτικές κάλυψης του εδάφους εμποδίζοντας το φύτευμα ζιζανίων ενώ παράλληλα συγκρατεί την υγρασία στο έδαφος, εξυπηρετώντας τις υδατικές ανάγκες των φυτών. Παράλληλα διακοσμεί τον χώρο καθώς το πριονίδι αυτό διατίθενται σε αρκετά χρώματα. Επιπλέον, το πριονίδι ξύλου μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην περίπτωση κατασκευής παιδικής χαράς, αντικαθιστώντας την άμμο ή το χώμα για την κάλυψη του εδάφους.

Εικόνα 2.9: Πριονίδι ξύλου

2.1.8 Άλλα ξύλινα στοιχεία

Άλλα ξύλινα στοιχεία που μπορούν να τοποθετηθούν στον κήπο ώστε να συμβάλλουν στην διακόσμηση μπορεί είναι ξύλινα αγάλματα και γλυπτά (Εικόνα 2.10), διάφορα έπιπλα (Εικόνα 2.11), ξύλινα σκαλοπάτια (Εικόνα 2.13), ξύλινα παγκάκια (Εικόνα 2.12), και πολλά άλλα.

Εικόνα 2.10: Ξύλινο γλυπτό

Εικόνα 2.11: Ξύλινα έπιπλα

Εικόνα 2.12: Ξύλινο παγκάκι

Εικόνα 2.13: Ξύλινα σκαλοπάτια

2.2 Πέτρα

Η πέτρα χρησιμοποιείται για την κατασκευή τοιχίων περίφραξης ή αντιστήριξης, στην κατασκευή κλιμάκων και σε άλλες παρόμοιες κατασκευές. Επιπρόσθετα υπάρχουν οι πέτρες επένδυσης, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την επένδυση τοίχων οι οποίες είναι κατάλληλα επεξεργασμένες ώστε να έχουν μικρό πάχος και να κολλήσουν ευκολότερα σε τοίχο από οπλισμένο σκυρόδεμα. Στην περίπτωση αυτή ο ρόλος τους είναι κυρίως διακοσμητικός και στο εμπόριο απαντάται ένας μεγάλος αριθμός από χρώματα.

Η πέτρα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη κηποτεχνία, κατασκευάζεται σε διάφορα μεγέθη. Πέτρες αρκετά μεγάλου μεγέθους χρησιμοποιούνται στην κατασκευή βραχόκηπων με πραγματικά εντυπωσιακά αποτελέσματα ιδιαίτερα εάν συνδυαστούν με μικρές υδατοπτώσεις.

Επίσης λειτουργικό διακοσμητικό κήπου από πέτρα μπορεί να είναι ένα πέτρινο γεφυράκι ή μια ομάδα από πέτρες που θα προσδώσουν μια φυσική βραχοσύνθεση στον κήπο. Επιπλέον μπορούν να τοποθετηθούν πέτρες με τέτοιο τρόπο ώστε να ενωθούν δύο διαφορετικά σημεία του κήπου και να ομορφύνει ένα νεκρό σημείο του κήπου.

Η ελληνική φύση χαρακτηρίζεται έντονα από το μεσογειακό στοιχείο, όπως και από περίτεχνες συνθέσεις πέτρας και νερού.

2.2.1 Βραχόκηποι

Οι βραχόκηποι χρησιμοποιούνται ευρέως στη μοντέρνα κηποτεχνία, καθώς προσφέρουν μοναδική ομορφιά, ποικιλία και πρωτοτυπία στον εξωτερικό χώρο.

Αποτελούν ξεχωριστά κομμάτια του κήπου, διαμορφωμένα από διακοσμητικές πέτρες, βράχους, κορμούς δέντρων, ρίζες και πιθάρια, οι συνδυασμοί των οποίων δένουν αρμονικά με τα λοιπά στοιχεία του εξωτερικού χώρου, όπως και με το αρχιτεκτονικό ύφος της κατοικίας.

Οι διαστάσεις και οι μορφές με τις οποίες εντοπίζονται ποικίλουν ανάλογα με το μέγεθος του κήπου. Παρουσιάζονται συνήθως με τη μορφή τεχνητών λοφίσκων αποδίδοντας με αυτό τον τρόπο ένα απόλυτα φυσικό αποτέλεσμα.

Τα υλικά, τα φυτά και η μορφή της βραχοσύνθεσης θα πρέπει να επιλεγθούν με προσοχή, καθώς στην περιοχή ενός βραχόκηπου υπάρχει μια ιδιαίτερη συμβίωση ζωντανών οργανισμών (φυτών) με αδρανή υλικά (πετρώματα, χώμα, χαλίκια, κορμούς, ρίζες, κεραμικά) τοποθετημένα πάντοτε σε ισορροπία μεταξύ τους.

Η παρουσία μιας βραχοσύνθεσης (Εικόνα 2.14) σπάει τη μονοτονία ενός κοινού κήπου. Όταν τοποθετηθεί ανάμεσα σε περιοχές με γκαζόν ή σε κάποια αδιάφορα σημεία του χώρου, μπορεί να τα αναδείξει σε αγαπημένες γωνιές του κήπου, μαγνητίζοντας τα βλέμματα και κερδίζοντας της εντυπώσεις.

Εικόνα 2.14: Βραχόκηπος

Αφού επιλεγθεί η πιο κατάλληλη τοποθεσία μέσα στον κήπο, η μορφή και το μέγεθος της βραχοσύνθεσης ξεκινάει η διαδικασία διαμόρφωσης του βραχόκηπου τοποθετώντας το θεμέλιο στοιχείο της σύνθεσης, που είναι το κατάλληλο έδαφος. Το χώμα σε αυτό το σημείο του εξωτερικού χώρου θα πρέπει να είναι ελαφρύ, με καλή αποστράγγιση (αμμοαργιλώδες) και να φέρει στρώσεις χοντρού χαλικιού, τα οποία με τη σωστή διάταξη και κλίση θα συγκρατούν το χώμα προστατεύοντας το από ενδεχόμενες διαβρώσεις λόγω υπερβολικής συγκέντρωσης νερού (λόγω άρδευσης ή καιρικών συνθηκών).

Με εστίαση στη διακοσμητική διάσταση ενός βραχόκηπου, τοποθετούνται τους βράχους (πέτρες), ρίζες, κορμούς, βότσαλα, πιθάρια, τα οποία αποτελούν τα επιβλητικά στοιχεία της σύνθεσης, ώστε να δημιουργούν ένα αρμονικό σύνολο και παρά μια συστάδα από άμορφους συγκεντρωμένους όγκους. Ο συνδυασμός τους με την παρουσία του νερού (καταρράκτες, ρυάκια) μπορεί να χαρίσει στον επισκέπτη του χώρου του κήπου χαλάρωση και ευεξία.

Το δεύτερο κυρίαρχο στοιχείο ενός βραχόκηπου αποτελούν τα φυτά και η επιλογή τους θα πρέπει να γίνει με προσοχή, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που θα επικρατούν στο χώρο όπου θα τοποθετηθούν. Τα είδη που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι ανθεκτικά σε ξερά και άγονα εδάφη. Κατάλληλα είδη για αυτό το σκοπό είναι κακτοειδή, παχύφυτα, πολυετή ποώδη και ετήσια ανθόφυτα τα οποία μπορούν να χαρίσουν ζωή στο βραχόκηπο. Ως κύριο και επιβλητικό φυτό μπορεί να επιλεγεί μια δράκαινα ή ένα γιούκα το οποίο θα τοποθετηθεί σε κεντρικό ή περίοπτο σημείο, ενώ για τη λοιπή φυτική σύνθεση ιδανικές επιλογές θεωρούνται οι μικροί θάμνοι (κυδωνίαστρο, ερυθρελάτη, γιουνίπερο) όπως και μικρά φρύγανα.

Ο ελεύθερος χώρος ανάμεσα στα στοιχεία της βραχοσύνθεσης μπορεί να καλυφθεί με εδαφοκαλυπτικά ή διάφορα αδρανή υλικά υψηλού αισθητικού ενδιαφέροντος όπως χαλίκι, πέτρινες πλάκες, βότσαλα ή χοντρόκοκκη άμμο. Για φυσικότερα αποτελέσματα μπορεί να επιλεγούν φλοιοί δέντρων, πολτοποιημένα κλαδιά ή πριονίδι. Η κάλυψη του εδάφους βοηθά στη διατήρηση της καθαριότητας και ολοκληρώνει το γενικό διακοσμητικό ύφος της κατασκευής. Η συντήρηση του βραχόκηπου δεν είναι απαραίτητα τακτική, καθώς τα είδη των φυτών που χρησιμοποιούνται δεν χρειάζονται πολύ νερό και συχνές λιπάνσεις, περιορίζοντας με αυτό τον τρόπο τις καλλιεργητικές εργασίες στο ελάχιστο.

Ο βραχόκηπος μπορεί να θεωρηθεί η μικρογραφία ενός απόλυτα φυσικού τοπίου στον κήπο, αν δημιουργηθούν πρωτότυπες βιοσυνθέσεις σε συνδυασμό με όμορφα φυτά και υδάτινα στοιχεία.

2.2.2 Πέτρινα διακοσμητικά

Τα πέτρινα διακοσμητικά κήπου (Εικόνα 2.15) είναι από τα πιο όμορφα υλικά που για τη διακόσμηση ενός κήπου.

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία υλικών και με πολλά χρώματα και μεγέθη που μερικές φορές είναι πολύ λειτουργικά. Για τον σκοπό αυτό μπορεί να επιλεγεί ακατέργαστη πέτρα όπως είναι ένας μεγάλος όγκος με ένα ιδιαίτερο σχήμα ή χρώμα. Ακόμα μπορούμε να διακοσμηθεί ο κήπος με ένα πέτρινο γλυπτό (Εικόνα 2.16), μία κατασκευή από πέτρα αλλά και ένα μικρό πέτρινο σπιτάκι ή ζωάκι (Εικόνα 2.17) με διάφορα ανθόφυτα που θα δώσει μια εντελώς διαφορετική εικόνα.

Εικόνα 2.15: Πέτρινα διακοσμητικά κήπου

Εικόνα 2.16: Πέτρινο γλυπτό

Εικόνα 2.17: Πέτρινο ζωάκι

2.2.3 Πέτρινοι διακοσμητικοί τοίχοι

Οι πέτρινοι διακοσμητικού τοίχοι, όταν υπάρχει η δυνατότητα να κατασκευαστούν σε κήπο μπορούν να συμβάλλουν στην διακόσμηση του.

Γενικά υπάρχουν τρία είδη υλικών τοιχοποιίας, η πέτρα σε στρώσεις ή ακανόνιστη, το τούβλο και το τσιμέντο σε διάφορες μορφές του. Όταν επιλέγεται ένα υλικό για κάποιο τοίχο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το χρώμα, το μέγεθος και η δομή που απηχούν την αίσθηση και το αρχιτεκτονικό στυλ των γύρω κτισμάτων και της γύρω τοποθεσίας.

Οι τοίχοι (Εικόνα 2.18) που είναι φτιαγμένοι από φυσική πέτρα διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή και η καταλληλότερη πέτρα είναι αυτή που συναντάται στην περιοχή. Ορισμένα είδη ασβεστόλιθου και αμμόλιθου με εύκολα εξορύξιμα στρώματα επιτρέπουν στον τοίχο να είναι στρωτός. Άλλες πέτρες που το σχήμα τους έχει αμβλυθεί από την ενέργεια του παγετού ή του νερού, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ένα ακανόνιστο τοίχο.

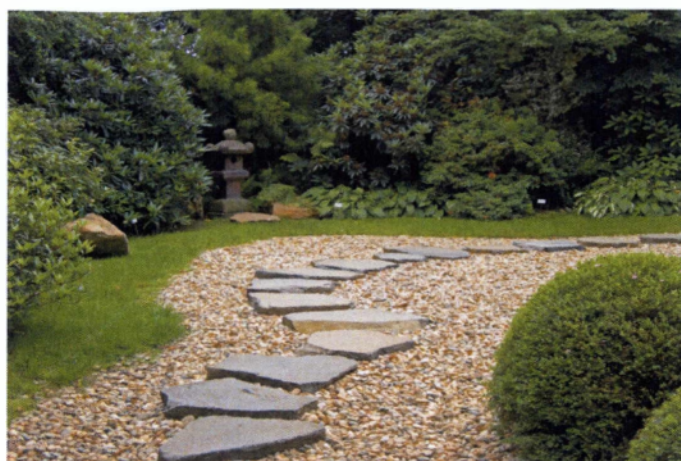

Εικόνα 2.18: Τοίχος από πέτρα

2.2.4 Χαλίκι

Το υλικό αυτό χρησιμοποιείται κυρίως σε αποστραγγιστικά έργα, ως συστατικό για την παρασκευή σκυροδέματος σε κατασκευές διαδρόμων, πεζοδρομίων, τοιχίων και γενικότερα στις περισσότερες από τις οικοδομικές κατασκευές.

Ο ρόλος του στο παρελθόν ήταν κυρίως πρακτικός και όχι διακοσμητικός αν και στις μέρες μας το χαλίκι σε ποικιλία χρωμάτων χρησιμοποιείται ως υλικό εδαφοκάλυψης. Το χαλίκι είναι υλικό που απλώς τοποθετείται και συμπιέζεται, οπότε δεν θεωρείται υλικό πλακόστρωσης (Εικόνα 2.19). Χρησιμοποιείται συχνά στους δημόσιους χώρους πράσινου, γιατί αποτελεί μία από τις φθηνότερες λύσεις. Το χαλίκι μπορεί να έχει διάφορα μεγέθη και χρωματισμούς.

Εικόνα 2.19: Χαλίκι σε κήπο

2.2.5 Ψηφίδα

Η ψηφίδα είναι επεξεργασμένο χαλίκι με λαμπερό χρώμα που μπορεί να κυμαίνεται από άσπρο, ροζ, πράσινο, μαύρο κτλ. Επίσης ποικίλει το μέγεθος του, φτάνοντας τα 2-5 εκατ. Έχει κυρίως διακοσμητικό ρόλο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην κηποτεχνία για την δημιουργία όμορφων μοτίβων.

Δίνει στο τοπίο έναν διαφορετικό τόνο κάνοντας έντονη αντίθεση με το φυτικό υλικό, χάρη στην φυσικότητα και την σκληρότητα του. Η χρήση του στον κήπο δίνει, με την κατάλληλη χρήση, πολύ εντυπωσιακά αποτελέσματα.

Τα διαχρονικά και ανθεκτικά ψηφιδωτά (Εικόνα 2.20) προσφέρουν καλλιτεχνικό ύφος. Οι ψηφίδες που χρησιμοποιούνται για την τεχνική αυτή είναι συνήθως ψήγματα από κεραμίδια, μάρμαρο, πέτρα ή γυαλί. Υπάρχει η δυνατότητα να δημιουργηθούν πρωτότυπα σχέδια και συνθέσεις με τις συμβουλές των ειδικών στον τομέα αυτό, χαρίζοντας στον κήπο ένα έργο τέχνης.

Εικόνα 2.120: Ψηφιδωτό σε τοίχο

2.2.6 Βότσαλο

Το βότσαλο μπορεί να είναι φυσικό δηλαδή να προέρχεται από ποτάμια ή θάλασσα, ή τεχνητό. Υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί για τεχνικούς λόγους σε έργα αποστράγγισης στον κήπο, στην κατασκευή διαδρόμων, μικρών λιμνών κ.α. Επιπλέον το βότσαλο συναντάται σε μορφή πλακών, γνωστές ως βοτσαλόπλακες (Εικόνα 2.21). Στην περίπτωση αυτή η χρήση τους είναι παράλληλα και διακοσμητική.

Το βότσαλο συναντάται σε διάφορα χρώματα και μεγέθη. Στην Κηποτεχνία μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για διακοσμητικούς σκοπούς, με τοποθέτηση ανάμεσα ή κάτω από τα φυτά. Οι αντιθέσεις που δημιουργούνται με το φυτικό υλικό εντυπωσιάζουν καθιστώντας το υλικό αυτό όλο και πιο δημοφιλές τα τελευταία χρόνια.

Εικόνα 2.21: Βοτσαλόπλακα

2.2.7 Ηφαιστειογενείς πέτρες

Οι ηφαιστειογενείς πέτρες (Εικόνες 2.22 και 2.23) είναι μικρά βραχάκια, με αρκετές τρύπες διαφόρων διαμέτρων που χρησιμοποιούνται ευρέως στην κατασκευή βραχόκηπων όπως είναι ή γεμίζονται οι τρύπες τους με εδαφικό υπόστρωμα και φυτεύονται με φυτικό υλικό.

Εικόνα 2.22: Ηφαιστειογενής πέτρα

Εικόνα 2.23: Ηφαιστειογενής πέτρα σε βραχόκηπο

2.2.8 Πέτρινες πλάκες

Είναι μια όμορφη και ευέλικτη επιλογή με μεγάλη ποικιλία αποχρώσεων, μορφών και προελεύσεων καταγωγής των πετρωμάτων. Δημοφιλέστερες επιλογές αποτελούν οι πλάκες Καρύστου (γκριζοπράσινες ή καφέ) (Εικόνα 2.24) που είναι πλάκες σχετικά λεπτές, ακανόνιστου σχήματος, όπου χρησιμοποιούνται για Ιαπωνικά βήματα μέσα στον κήπο αλλά και επίστρωση διαδρόμων. Άλλη επιλογή πέτρας είναι η Ικαρίας (μπεζ ή καφέ), Καβάλας (γκρι) (Εικόνα 2.26), Πηλίου (γκρι) (Εικόνα 2.25), άλλες πέτρες (Εικόνα 2.27) καθώς και οι κυβόλιθοι διαφόρων κατηγοριών. Για πιο φυσικά αποτελέσματα μπορεί να τοποθετηθεί γρασίδι, χώμα ή χαλίκια αντί των τυποποιημένων, κοινών τσιμεντένιων αρμών.

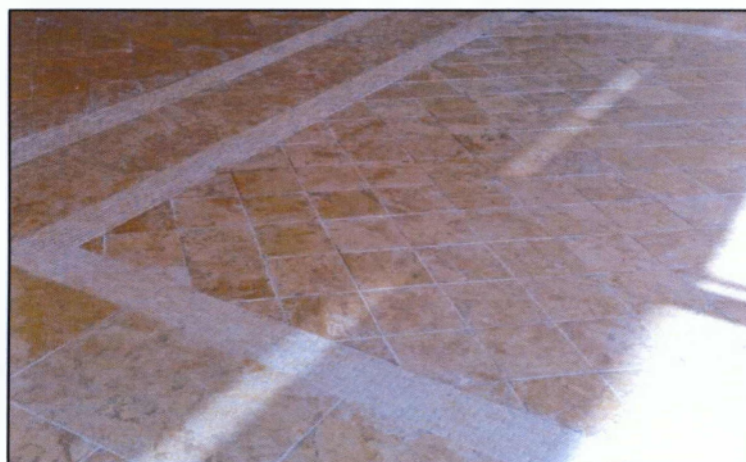
Εικόνα 2.24: Πλάκες Καρύστου

Εικόνα 2.25: Πλάκες Πηλίου

Εικόνα 2.26: Πλάκα Καβάλας

Εικόνα 2.27: Πέτρινο δάπεδο

2.2.9 Πλάκες πεζοδρομίου

Πρόκειται για τσιμεντόπλακες και χρησιμοποιούνται κυρίως στην κατασκευή πεζοδρομίων. Είναι τετράγωνες πλάκες, κατασκευασμένες από μπετόν.

Οι πλάκες πεζοδρομίου είναι το προτιμώμενο υλικό για τις πλακοστρώσεις δημόσιων χώρων όπως είναι οι πλατείες και τα πάρκα παρόλο που έχουν μικρή αισθητική αξία, αλλά χρησιμοποιούνται λόγω του μικρού κόστους.

Οι πλάκες (Εικόνα 2.28) αυτές διακοσμούν τον κήπο καθώς διατίθενται σε διάφορα χρώματα, με ανάγλυφα σχέδια στην επιφάνεια τους και μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή διαδρόμων μέσα στον κήπο. Επιπλέον, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επίστρωση τμημάτων μέσα στον κήπο, όταν για παράδειγμα τοποθετηθούν σε κανονικό χώρο με σχετικές αποστάσεις μεταξύ τους στον οποίο πρόκειται να τοποθετηθεί πέργολα

Εικόνα 2.28: Πλάκες πεζοδρομίου

2.2.10 Κυβόλιθοι

Οι κυβόλιθοι είναι μικροί κύβοι, σε διάφορα σχήματα και χρώματα, με ανάγλυφη ή μη επιφάνεια, όπου χρησιμοποιούνται για την διάστρωση διαδρόμων, πεζοδρομίων κτλ. Ο ρόλος τους πέρα από πρακτικός είναι και διακοσμητικός καθώς μπορούν να δώσουν όμορφα σχέδια όταν τοποθετηθούν κατάλληλα ο ένας δίπλα από τον άλλο.

Σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται κυβόλιθοι, οι οποίοι έχουν διαμπερή ανοίγματα και ονομάζονται διάτρητοι κυβόλιθοι. Οι διάτρητοι κυβόλιθοι (Εικόνα 2.29) χρησιμοποιούνται στις περιπτώσεις όπου υπάρχει συχνή διέλευση οχημάτων και πεζών πάνω από χλοοτάπητα. Με τη χρήση των διάτρητων κυβόλιθων αποφεύγεται η συμπίεση του εδάφους και επιτυγχάνεται η συνύπαρξη του πράσινου με το υλικό της πλακόστρωσης.

Εικόνα 2.29: Διάτρητοι Κυβόλιθοι

Οι κυβόλιθοι αποτελούν μία ανθεκτική και καλαίσθητη επιλογή για την επίστρωση εξωτερικών δαπέδων. Η ποικιλία των προϊόντων που υπάρχουν στη σύγχρονη αγορά παρέχει δυνατότητες για διάφορους τρόπους τοποθέτησης, καθένας από τους οποίους προσφέρει διαφορετικό αισθητικό αποτέλεσμα.

Τα πιο συνηθισμένα υλικά κυβόλιθων επίστρωσης εξωτερικών χώρων είναι: Φυσικοί λίθοι, κυρίως γρανίτης, ανακατεργασμένες κόνιες φυσικών πετρωμάτων, σκυρόδεμα, το οποίο πρέπει να πληροί συγκεκριμένες προδιαγραφές, κεραμικά, τούβλα και τσιμεντόλιθοι.

Οι κυβόλιθοι (Εικόνα 2.30 και 2.31) είναι συνήθως συμπαγείς, με μορφή ορθογώνιου παραλληλεπίπεδου ή με άλλα σχήματα τέτοια, ώστε να επιτρέπουν την προσαρμογή των διαδοχικών στοιχείων μεταξύ τους. Οι γωνίες τους μπορεί να είναι οξείες, στρογγυλεμένες ή διαμορφωμένες με κομμένη γωνία. Τα διάτρητα στοιχεία των κυβόλιθων, επιτρέπουν την αποστράγγιση του νερού που ρέει επάνω στην επίστρωση προς το έδαφος και τη φύτευση στα κενά τους. Όλα τα τεχνητά στοιχεία επίστρωσης μπορεί να είναι χρωματισμένα μέσα στη μάζα τους ή να έχουν την άνω επιφάνειά τους διακοσμημένη με ανάγλυφα σχήματα, διακοσμητικά αδρανή κτλ. Η εναλλαγή υλικών και χρωμάτων στην ίδια επίστρωση δημιουργεί αισθητικό ενδιαφέρον και δίνει τη δυνατότητα για τη δημιουργία διακοσμητικών σχημάτων ή για τη σήμανση διαφορετικών χρήσεων.

Εικόνα 2.30: Κυβόλιθοι

Εικόνα 2.31: Κυβόλιθοι σε διαφορετικά σχέδια και χρώματα

2.3 Μάρμαρο

Είναι υλικό με υψηλή αισθητική αξία αλλά και υψηλό κόστος προμήθειας και εγκατάστασης. Υπάρχει σε διάφορους χρωματισμούς και συνήθως στην κηποτεχνία χρησιμοποιείται για την πλακόστρωση επίσημων τμημάτων του εξωτερικού χώρου κατοικιών. Χρησιμοποιείται για την επίστρωση διαδρόμων, σε σκάλες κτλ. (Εικόνες 2.32 και 2.33). Η χρήση του κοσμεί ιδιαίτερα τις κηποτεχνικές εφαρμογές.

Εικόνα 2.32: Μαρμάρινη επίστρωση σε σκάλες

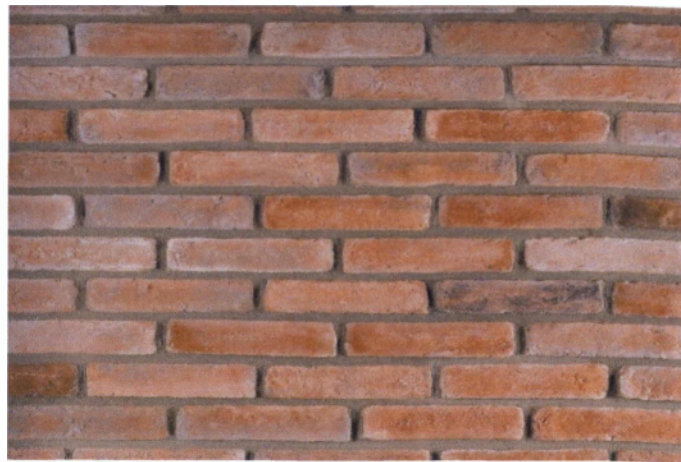

Εικόνα 2.33: Μαρμάρινη επίστρωση σε διάδρομο

2.4 Τούβλα

Τα τούβλα χρησιμοποιούνται για την κατασκευή τοιχίων, σε έργα αποστράγγισης και σε μικρές ζαρντινιέρες. Λόγω της φύσης του υλικού αυτού μπορούν να λειτουργήσουν και ως διακοσμητικά στον κήπο.

Το διακοσμητικό τούβλο (Εικόνες 2.34 και 2.35) σε αντίθεση με το οικοδομικό τούβλο είναι συμπαγές και δεν έχει τρύπες. Σαν υλικό είναι σκληρό και η ποιότητά του παραμένει αναλλοίωτη για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η τιμή προμήθειάς του είναι ελκυστική και σε συνδυασμό με το χρώμα του και την ικανότητά του να εναρμονίζεται αισθητικά με διάφορες τοποθεσίες και συνθέσεις το προσδιορίζουν σαν ένα από τα δημοφιλέστερα υλικά πλακοστρώσεων.

Εικόνα 2.34: Διακοσμητικά τούβλα

Εικόνα 2.35: Πλακόστρωση από διακοσμητικά τούβλα

Την πιο δημοφιλή επιλογή αποτελούν τα διακοσμητικά τούβλα καθώς είναι πολύ οικονομικά, συνδυάζονται με διαφορετικά στυλ και εναρμονίζονται όμορφα με κάθε φυσικό περιβάλλον.

Προσαρμόζονται σε επιφάνειες από χώμα, άμμο ή από μπετόν δημιουργώντας ευχάριστα διακοσμητικά αποτελέσματα τοποθετημένα άλλοτε σε κάθετη, άλλοτε σε οριζόντια ή διαγώνια διάταξη.

Τα τούβλα αποκτούν ένα ιδιαίτερο χρώμα και την υφή τους από τον πηλό που γίνονται και από τον τρόπο κατασκευής τους. Το τούβλο πρόσοψης χρησιμοποιείται πλατιά για την ολοκλήρωση του φινιρίσματος. Όπου απαιτείται περισσότερη αντοχή με μεγαλύτερη πυκνότητα και λιγότερη απορροφητικότητα χρησιμοποιείται το μηχανικό τούβλο που είναι σκουρόχρωμο.

2.5 Κεραμίδια

Χρησιμοποιούνται κυρίως σε σκεπές (Εικόνα 2.36) σε κίосκια, εισόδους κ.α. Εκτός από τα παραπάνω χρησιμοποιούνται στην Κηποτεχνία, και ως υλικά για οικοδομικές κατασκευές, όπως για παράδειγμα την κατασκευή διάδρομων, αλλά και για κατασκευές (Εικόνα 2.37) όπως μία χτιστή ζαρντινιέρα.

Εικόνα 2.36: Σκεπή από κεραμίδια σε κίосκι

Εικόνα 2.37: Διαμόρφωση χώρου φύτευσης από κεραμίδια

2.6 Νερό

Το νερό είναι σημαντικό στοιχείο (Εικόνα 2.38) στη διαμόρφωση των εξωτερικών χώρων γιατί ικανοποιεί περισσότερες από μια αισθήσεις. Η αισθητική υπόσταση του νερού στο χώρο είναι σημαντική, λόγω της δυναμικής που έχει η κίνηση του. Συχνά, το στοιχείο του νερού χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς σε κάποιο χώρο (σιντριβάνι, λίμνη).

Αποτελεί το πιο εύπλαστο και έντονο διακοσμητικό στοιχείο σχεδόν απαραίτητο για κάθε κήπο. Ο χαρακτήρας του εξαρτάται από την μορφή, την διεύθυνση και την ταχύτητα ροής του. Η σωστή και έξυπνη χρήση του νερού μπορεί να μεταβάλει την εικόνα του κήπου και να το καταστήσει πόλο έλξης αφού μπορούν να χρησιμοποιηθούν και φυτά με διαφορετικά χαρακτηριστικά όπως είναι τα νούφαρα.

Το νερό μπορεί να ενσωματωθεί σε διάφορους χώρους. Τραβάει το βλέμμα, προβάλλει τα φυτά και όταν είναι ήρεμο, αντανακλά το φως και αντικατοπτρίζει τον περιβάλλοντα χώρο.

Εικόνα 2.39: Το στοιχείο του νερού στον κήπο

Επειδή το νερό αποτελεί μία πρωτογενή δύναμη απαιτεί απλές και πρακτικές λύσεις και όχι υπερβολική διακόσμηση. Το νερό πρέπει να φαίνεται όσο το δυνατόν φυσικότερο και να βρίσκεται στο σημείο όπου συγκεντρώνεται φυσικά.

Το νερό στον κήπο μπορεί να είναι στάσιμο ή τρεχούμενο. Μια επιφάνεια με στάσιμο νερό δίνει σε έναν κήπο μια ατμόσφαιρα ηρεμίας και ξεκούρασης.

Λιμνούλες με ελεύθερο σχήμα (Εικόνα 2.40 και 2.41) χρειάζονται χώρο για να λειτουργήσουν ικανοποιητικά και για το σχεδιασμό τους γι αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το συνολικό σχέδιο του κήπου. Οι λίμνες με γεωμετρικό σχήμα χρειάζονται καθαρό περίγραμμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν φυτά που θα απαλύνουν το όλο σχήμα. Εάν προτιμηθεί μια επιφάνεια νερού σε γεωμετρικό σχήμα, αλλά το μικρό μέγεθος του κήπου δεν το επιτρέπει, θα πρέπει να υπερυψωθούν τα χείλη της δεξαμενής, δημιουργώντας ένα είδος πηγαδιού, το οποίο θα αποτελεί ένα ωραίο και ένα απλό στοιχείο.

Εικόνα 2.40: Τυποποιημένη λιμνούλα με ελεύθερο σχήμα

Εικόνα 2.41: Φυσική διαμόρφωση λιμνούλας με ελεύθερο σχήμα

Το τρεχούμενο νερό είναι ένα κυρίαρχο στοιχείο, που δίνει ζωή στον κήπο. Ο τρόπος που παρουσιάζεται το τρεχούμενο νερό θα πρέπει να εξαρτάται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τοποθεσίας.

Ο κήπος της πόλης μπορεί να στολιστεί με ένα μικρό, αλλά υποβλητικό ρυάκι ή με το νερό να τρέχει πάντα σε βράχια για να δροσίζεται ο κήπος τους καλοκαιρινούς μήνες. Σε ένα περιορισμένο χώρο όμως το νερό μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάθετα ή οριζόντια, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια εικόνα καταρράκτη. Ακόμη και στους μικρότερους κήπους, το τρεχούμενο νερό μπορεί να αποτελέσει μία πραγματοποιήσιμη επιλογή, για παράδειγμα το νερό να αναβλύσει μέσα από μολόπετρες, κυλώντας πάνω στην επιφάνεια του εδάφους.

Στον εξοχικό κήπο το τρεχούμενο νερό θα πρέπει πάντα να υπάρχει σε μια πολύ μεγαλύτερη κλίμακα αποτελώντας μια έντονη παρουσία με τη μορφή ενός δυνατού καταρράκτη ή ενός ορμητικού ρεύματος. Εάν γίνουν διακοσμητικές ή γεωμετρικές επεμβάσεις στις άκρες αυτής της φυσικής δύναμης απλώς πρέπει να τονιστεί το επιτηδευμένο του κήπου και γι αυτό το λόγο και η φύτευση θα πρέπει να αποτελείται από ένα είδος αναπτυγμένου σε μεγάλες μάζες όπως στη φύση.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους μπορούν να δημιουργηθούν στοιχεία νερού μέσα στον κήπο, από τις απλούστερες κατασκευές με ελάχιστο κόστος μέχρι τις πιο δαπανηρές, όπως για παράδειγμα λίμνες, σιντριβάνια (Εικόνα 2.27), καταρράκτες, πισίνες, κανάλια κ.α. Η χρήση των υλικών στον κήπο δίνει την δυνατότητα στον Αρχιτέκτονα Τοπίου να δημιουργήσει ένα όμορφο περιβάλλον και να οδηγηθεί σε νέες μορφές και σχήματα.

Εικόνα 2.42: Σιντριβάνι σε κήπο

2.7 Γλυπτά

Τα γλυπτά και οι απροσχεδιάστες διακοσμητικές παρουσίες αποτελούν πολύ σημαντικά στοιχεία σε ένα σχέδιο κήπου καθώς καθοδηγούν το βλέμμα μέσα στο συγκεκριμένο χώρο. Μια προσεκτική τοποθέτηση ενός γλυπτού μπορεί να δώσει πνοή στη όλη διάταξη διαχωρίζοντας τον κήπο στις επιμέρους ενότητες τους.

Παρόλο που η τοποθέτηση ενός γλυπτού σε μεγάλο βαθμό εξαρτάται από το μέγεθος και το θέμα του για την τοποθέτηση του είναι σημαντικότερο να εξεταστεί η εκφραστική του δύναμη και το υλικό που είναι κατασκευασμένο. Τα υπαίθρια έργα τέχνης τόσο τα μοντέρνα όσο και τα κλασικά χρειάζεται να παρουσιάζουν μια συμπαγή εικόνα και ένα απλό περίγραμμα έτσι ώστε να μπορούσαν να σταθούν απέναντι σε οποιαδήποτε φύτευση ή τοπίο.

Η όψη του κήπου και η οπτική εντύπωση που επιδιώκεται θα βοηθήσουν να αποφασιστεί που θα τοποθετηθεί ένα γλυπτό καθώς και τα επιμέρους στοιχεία μιας διάταξης ενώ δεν πρέπει ποτέ να αντιμετωπίζονται απομονωμένα. Πρέπει να λειτουργούν μέσα στο οπτικό πεδίο που τοποθετούνται όπως και να δείχνουν όμορφα σε όλη τη διάρκεια του χρόνου και από κάθε οπτική γωνία.

Μία κλασική διάταξη με θέες σε ευθείες γραμμές έχει ανάγκη από μια διακοπή ή από μια έντονη παρουσία στην συμβολή των μονοπατιών για να φρενάρει για μια στιγμή την κίνηση.

Στους μικρότερους κήπους μπορεί να ταιριάζει μία κεντρική φιγούρα για να κρατήσει το βλέμμα μέσα στο χώρο.

Ωστόσο το γλυπτό που κυριαρχεί υπερβολικά στο χώρο πρέπει να μετακινηθεί προς τα πλάγια δημιουργώντας έτσι ένα αντίβαρο σε μια αυλή ή μια ομάδα φυτών το οποίο ενδυναμώνει και ισορροπεί και τις δυο πλευρές του κήπου. Αυτό βοηθάει στο να ελευθερωθεί χώρος στον κήπο και να συμπεριληφθεί το άγαλμα παρά να το επιβληθεί μέσα σε ένα χώρο.

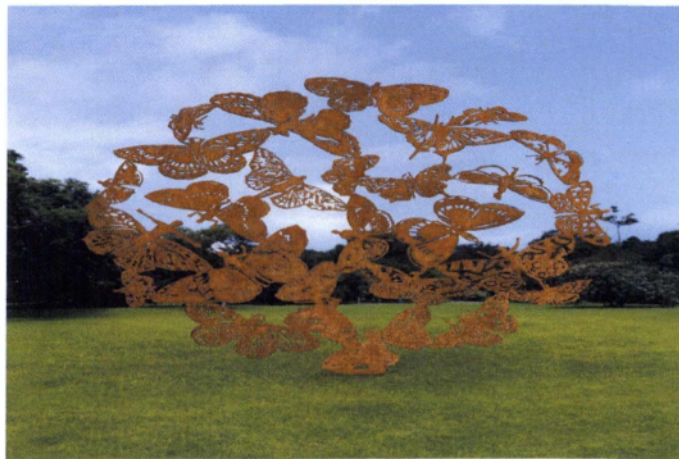
Μία μοντέρνου στυλ διάταξη από ασύμμετρες γραμμές χρειάζεται ένα άγαλμα τοποθετημένο περισσότερο ως αντίβαρο στο σχέδιο της κάτοψης παρά ως μια κατάληξη αυτού. Εκεί όπου το σχέδιο κάτοψης έχει μία αβίαστη ροή το γλυπτό μόνο θα τη διακόψει αν και θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και ως το επιστέγασμα μιας ολικής διάταξης.

Τα γλυπτά έργα (Εικόνες 2.43-2.48) μπορεί να είναι φανταχτερά ή διακριτικά, παραδοσιακά ή αφηρημένα, και το στυλ τους εξαρτάται κατά κύριο λόγο από το προσωπικό γούστο και από την εικόνα του σπιτιού και του κήπου.

Ένας συμμετρικός, επίσημος κήπος χρειάζεται ένα επιβλητικό κλασικό κομμάτι, ενώ μια ελεύθερη ασύμμετρη διάταξη θα μπορούσε να δεχτεί κάτι αφηρημένο όσο μια μεγάλη άδεια γλάστρα. Μπορεί να επιδιωχθεί κατά κανόνα μια επιβλητική ποικιλία από κλασικά και μοντέρνα στυλ. Οι παραπάνω γενικές κατευθύνσεις για την τοποθέτηση ενός γλυπτού προϋποθέτουν ένα μεγάλο σε μέγεθος έργο.

Τα έργα τέχνης με μεγάλο μέγεθος είναι συνήθως ακριβά γι' αυτό χρησιμοποιούνται συνήθως μικρά που τραβούν το βλέμμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δώσουν έμφαση σε μια διάταξη. Τα αντικείμενα αυτά έχουν πάνω στο μονοπάτι μια διακριτική παρουσία και προσφέρουν το σημαντικό στοιχείο της έκπληξης.

Δεν χρειάζεται όμως να είναι πάντοτε έργα τέχνης και αγάλματα, ένα όμορφο παγκάκι μπορεί να δώσει ακριβώς την ίδια έμφαση, όπως μπορεί να το κάνει και μία σειρά από γλάστρες.

Εικόνα 2.43: Γλυπτό σε πάρκο

Εικόνα 2.44: Γλυπτό σε πάρκο

Εικόνα 2.45: Γλυπτό σε κήπο

Εικόνα 2.46: Γλυπτό σε πάρκο

Εικόνα 2.47: Γλυπτό σε πάρκο

Εικόνα 2.48: Γλυπτό σε πάρκο

2.8 Έπιπλα

Ένα από τα κεντρικά σημεία στους περισσότερους κήπους είναι ο χώρος του καθιστικού, στον οποίο η επίπλωση είναι προτιμότερο να γίνεται με ελαχιστοποιημένο το στοιχείο του στυλ και μεγιστοποιημένο το στοιχείο της άνεσης, καθώς είτε αποτελείται από ξαπλώστρες είτε από τραπέζι και καρέκλες η επίπλωση μπορεί να μεταβάλει ένα πολύ μοντέρνο σχέδιο σε έναν ευχάριστο χώρο ξεκούρασης και ηρεμίας.

Υπάρχει ένας γλυπτικός τύπος (Εικόνα 2.50) επίπλων κήπου όπου αυτά τα κομμάτια της επίπλωσης είτε είναι τοποθετημένα ως διακοσμητικό στοιχείο στο τέλος μίας θέας είτε ως μία απροσχεδίαστη διακοσμητική παρουσία μέσα σε μια διάταξη. Η επιλογή επίπλων μη γλυπτικού τύπου θα πρέπει να επιλέγονται να έχουν λεπτή γραμμή, αλλά να μπορούν να σταθούν απέναντι στο υπόλοιπα στοιχεία του κήπου.

Απαραίτητο είναι να προσαρμοστεί το στυλ των επίπλων στο περιβάλλον. Επιπλέον τα δυνατά χρώματα και τα υφάσματα με έντονα σχέδια ταιριάζουν καλύτερα στον ήλιο κοντά στο γαλάζιο του νερού. Τα έπιπλα διατίθενται σε ποικιλία υλικών, αλλά το ξύλινα έπιπλα κάθε μορφής ταιριάζουν στις περισσότερες περιστάσεις. Δείχνουν ωραία οπτικά, μπορούν να βαφούν για ιδιαίτερη εντύπωση και κρατούν χρόνια όταν υποστούν κατάλληλη επεξεργασία.

Εικόνα 2.49: Μεταλλικά έπιπλα

Εικόνα 2.50: Μοντέρνα έπιπλα

Εικόνα 2.51: Μεταλλικά έπιπλα σε κήπο

Τα μεταλλικά έπιπλα (Εικόνα 2.49 και 2.51) είναι στέρεα, ανθεκτικά και αναπαυτικά. Για το περιβάλλον της πόλης ταιριάζουν λιτές και μοντέρνες γραμμές. Τα πλαστικά έπιπλα είναι ελαφριά, φτηνά, διατίθενται σε πληθώρα σχεδίων και δεν απαιτούν συντήρηση, όμως φθείρονται πολύ γρήγορα ενώ τα έπιπλα από πέτρα αποτελούν μια μόνιμη εγκατάσταση σαν ένα γλυπτικό στοιχείο του κήπου.

2.9 Γλάστρες και δοχεία

Οι γλάστρες (Εικόνα 2.52-2.57) θα πρέπει, όπως και τα γλυπτά να διαλέγονται και να τοποθετούνται έτσι ώστε να συμπληρώνουν την όλη σύνθεση σχημάτων και μορφών που ξεκίνησαν στο σχέδιο του κήπου και συνεχίστηκε στη φύτευση.

Οι γλάστρες και τα δοχεία αποτελούν μια έντονη διακοσμητική παρουσία στο περιβάλλον της πόλης. Θα πρέπει να ταιριάζουν στο στυλ και στο μέγεθος του χώρου. Ο κήπος πρέπει να αντιμετωπίζεται στο σύνολό του και ο εξοπλισμός του θα πρέπει επίσης να ταιριάζει σε αυτή την εικόνα.

Στο περιβάλλον της πόλης είναι αποτελεσματικό ένα έντονο στυλ φύτευσης γι' αυτό προτιμώνται τα λιτά δυναμικά σχήματα των κάκτων και των γιούκα. Μια σειρά από ψαλιδισμένα σχήματα σφαίρες από πυξάρι ή δάφνινες πυραμίδες θα αποτελούσαν μια έξυπνη εναλλακτική λύση στον καθιερωμένο φράκτη από πυξάρι για ένα μικρό επίσημο κήπο της πόλης.

Τα τετράγωνα δοχεία δείχνουν όμορφα στο περιβάλλον της πόλης ιδιαίτερα όταν είναι γεμάτα με ψαλιδισμένα φυτά τα οποία πολλές φορές παίζουν δευτερεύοντα ρόλο για μια εντυπωσιακή εικόνα αν χρησιμοποιηθεί η σωστή γλάστρα.

Το δοχεία που ταιριάζουν σε παραδοσιακά εξοχικά τοπία μπορεί να είναι φτιαγμένα από φυσικά προϊόντα όπως πέτρα, σχιστόλιθο και ξύλο ή για τα πιο εκλεπτυσμένα από πορσελάνη, πυλό και τερακότα.

Η επιλογή και η τοποθέτηση των δοχείων θα πρέπει να αντικατοπτρίζει το ύφος του κήπου. Μια συλλογή από γλάστρες σε διαφορετικά χρώματα, σχήματα και υλικά μπορεί να δείχνει πολύ ελκυστική στο εξοχικό τοπίο και μια ξεθωριασμένη παλαιωμένη όψη έχει ωραίο αποτέλεσμα όταν συνδυάζεται με μια προσεκτική φύτευση σε απαλούς παστέλ τόνους.

Εικόνα 2.52: Πλαστική γλάστρα

Εικόνα 2.53: Ξύλινη γλάστρα

Εικόνα 2.54: Πλαστικές γλάστρες

Εικόνα 2.55: Ξύλινες γλάστρες καρότσια

Εικόνα 2.56: Μοντέρνες γλάστρες

Εικόνα 2.57: Μοντέρνες γλάστρες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η δημιουργία των κήπων ξεκίνησε να διαδίδεται από τους πρώτους ασιατικούς πολιτισμούς και στην αρχαία Αίγυπτο κι από εκεί στην Ελλάδα. Είναι ένα φαινόμενο που δεν ξεκίνησε στην νεότερη ιστορία της ανθρωπότητας πολλά χρόνια πριν.

Η τέχνη της διαμόρφωσης των κήπων άρχισε να διαδίδεται με αποτέλεσμα, στη σημερινή εποχή η κηποτεχνία έχει να εξελιχθεί ακόμα και στο μικρό χώρο που έχει στη διάθεσή του το κάθε σπίτι για τη δημιουργία ιδιωτικού κήπου, ενώ, παράλληλα, γίνεται προσπάθεια σε πολλές χώρες να γίνει μια όσο το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση του ακάλυπτου χώρου.

Σε κατοικίες που ο εξωτερικός χώρος είναι ευρύτερος, το πράσινο κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Η διαμόρφωση του πρασίνου με γνώμονα το σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και την ιδιαίτερη φυσιογνωμία της περιοχής αγκαλιάζει το κτίριο εναρμονίζοντάς το στο φυσικό τοπίο. Η ισορροπημένη και επιμελημένη διαμόρφωση του πρασίνου σε σχέση με το κτίριο και τις υπόλοιπες κατασκευές του εξωτερικού χώρου εκφράζει την αρμονική ένταξη στο περιβάλλον και την οικολογική συμβολή του ιδιοκτήτη σε αυτό.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα διακοσμητικά στοιχεία σε ένα κήπο ή πάρκο που εκτός από την ικανοποίηση διακοσμητικών αναγκών, ικανοποιούν ταυτόχρονα και λειτουργικές δαπάνες του χώρου. Τα διακοσμητικά στοιχεία αφορούν κυρίως τα σκληρά υλικά, τις επενδύσεις και τις κατασκευές που θα τοποθετηθούν και θα εξυπηρετήσουν βασικές λειτουργικές και αισθητικές ανάγκες του κήπου.

Πέργκολες, πλακοστρώσεις, λίθινες κατασκευές (τοιχία, σκαλοπάτια), φυτοδοχεία, βράχοι, λίμνες, κρήνες, καταρράκτες, σιντριβάνια και γλυπτά καλούνται να χαρίσουν στον κήπο την ιδιαιτερότητα και τη μαγεία που επιθυμεί ο κάθε

ιδιοκτήτης. Επίσης, μικρά σιντριβάνια και διακοσμητικά μικροαντικείμενα μπορούν επίσης να προσελκύσουν το ενδιαφέρον.

Στην επόμενη σελίδα παραθέτονται τα στοιχεία που θα πρέπει να προστεθούν σε ένα κήπο ώστε να εξασφαλιστεί η λειτουργικότητα και η διακόσμηση του.

🌿 **Περίφραξη**

Η περίφραξη προσδιορίζει τα όρια του ιδιωτικού εξωτερικού χώρου και συντελεί στην προστασία του ιδιωτικού χώρου από την παραβίασή του αλλά και από την ανεξέλεγκτη εισβολή ανθρώπων, ζώων, οχημάτων.

Οι επιλογές στο είδος της περίφραξης ποικίλλουν ανάλογα με τον προσδοκώμενο σκοπό. Στις περιπτώσεις που το ζητούμενο είναι η οριοθέτηση του χώρου συχνά αρκεί μια χαμηλή περίφραξη, ενώ όταν απαιτούνται υψηλά μέτρα ασφάλειας οι περιφράξεις κατασκευάζονται με μεγαλύτερο ύψος.

Όταν γίνονται χτιστές περιφράξεις χρησιμοποιούνται σκληρά υλικά όπως η πέτρα, το τούβλο, οι τσιμεντόλιθοι, και το τσιμέντο από το οποίο είτε διαμορφώνεται η βάση στήριξης άλλων υλικών είτε κατασκευάζονται τοιχία που εξυπηρετούν αυτόνομα τις ανάγκες της περίφραξης.

Τα υλικά που κατασκευάζονται οι περιφράξεις είναι κυρίως από μέταλλο, συνήθως σίδηρο ή αλουμίνιο, και από ξύλο. Το είδος της περίφραξης που επιλέγεται, εκτός από το αισθητικό και λειτουργικό του αποτέλεσμα, εκφράζει εν μέρει και τη σχέση του ιδιωτικού χώρου του ιδιοκτήτη με το δημόσιο ανάλογα με το ποσοστό διαφάνειας που διαμορφώνεται.

🌿 **Διάδρομοι**

Πολύ σημαντικό στοιχείο για την λειτουργικότητα και ενός κήπου είναι ένας καλοσχηματισμένος κεντρικός διάδρομος οδηγεί στην είσοδο της κατοικίας.

Μικρά μονοπάτια διακινούνται προς διάφορες κατευθύνσεις για να συμβάλλουν στην ξενάγηση στον κήπο σε διάφορες κατασκευές, ανοίγματα και χώρους ψυχαγωγίας, ανάπαυσης, βοηθητικούς, στάθμευσης κλπ, πλαισιωμένα από παρτέρια πρασίνου.

Για την επένδυση των εξωτερικών διαδρόμων οι επιλογές στα υλικά ποικίλουν, ανάλογα με το προσωπικό γούστο, τη φυσιογνωμία του συνόλου της κατασκευής, τις οικονομικές δυνατότητες κλπ. Οι σχιστόλιθοι, οι κυβόλιθοι, η πέτρα, το βότσαλο και άλλα υλικά, συχνά σε συνδυασμούς, και κάθε ένα από αυτά χαρίζει στις διαδρομές και στους διαμορφωμένους χώρους τη δική του χαρακτηριστική πινελιά.

Επιπλέον η δημιουργία υπερυψωμένων διαδρόμων και πορειών από πέτρα ανάμεσα στα φυτά και το χλοοτάπητά, καθώς και η εδαφοκάλυψη επιλεγμένων σημείων και μονοπατιών με χαλίκι ή βότσαλο θα τονίσει την ποικιλομορφία του χώρου αναδεικνύοντας την ξεχωριστή προσωπικότητά του κήπου.

☛ Σκίαση

Στους εξωτερικούς χώρους προκειμένου να σκιαστούν κάποια μέρη είτε να τα προστατευτούν από τα καιρικά φαινόμενα αναζητάτε κάποια μορφή στέγασης. Ανάλογα με το είδος και το μέγεθος κάλυψης της στέγασης που προσδοκάται, μπορεί να γίνει να τοποθετηθεί από μια ομπρέλα κατάλληλη για εξωτερικούς χώρους, μέχρι να κατασκευαστούν στέγαστρα σταθερά και επαρκώς ανθεκτικά στις εκάστοτε περιβαλλοντικές συνθήκες.

Μεταλλικοί, ξύλινοι, χτιστοί σκελετοί σε διάφορους σχηματισμούς στηρίζουν με πολλαπλές τεχνικές, επιφάνειες από ειδικά υφάσματα, συνθετικά υλικά, ξύλινα πάνελ καλάμια κλπ. Τα στέγαστρα ανάλογα με τις ιδιότητες των υλικών και τις τεχνικές στήριξης που εφαρμόζονται έχουν τη δυνατότητα να καλύψουν από μικρές έως αρκετά μεγάλες επιφάνειες.

Για τη σκίαση θα μπορούσε να προταθεί η χρήση πέργκολας με τα κάθετα μέρη της να είναι κατασκευασμένα από ξύλο, μέταλλο, μπετόν ή πέτρα, ενώ για τα οριζόντια στοιχεία της μπορεί να χρησιμοποιηθούν τεντόπανα, γάζες, καλάμια ή άλλα μοντέρνου στυλ υλικά.

☛ Νερό

Αναμφισβήτητα το στοιχείο μπορεί να γίνει το επίκεντρο στις κατασκευές εξωτερικού χώρου είναι το νερό. Μικρές λιμνούλες, παιχνιδιάρικα σιντριβάνια γίνονται το επίκεντρο του ενδιαφέροντος στο χώρο και φυσικά η πισίνα.

Ο σχεδιασμός ενός κήπου είναι μια διαδικασία που συνδυάζει φύση και τέχνη γι' αυτό και τα οργανικά και ανόργανα στοιχεία που τον απαρτίζουν θα πρέπει να βρίσκονται σε πλήρη αρμονία στη μεταξύ τους σχέση και στη σχέση τους με το ευρύτερο περιβάλλον.

Το υγρό στοιχείο δεν θα πρέπει να λείπει από κανέναν κήπο γι' αυτό αν υπάρχει πολυτέλεια χώρου είναι πολύ ενδιαφέρον να δημιουργηθούν κλασικές ή μοντέρνες υδάτινες οάσεις που θα εντείνουν την αίσθηση ζωντάνιας, χαλάρωσης και μυστηρίου.

Η επιλογή σιντριβανιών ή καταρρακτών που βασίζονται στην ανάδειξη του υλικού κατασκευής του μέσω του σωστού και μελετημένου φωτισμού. Τα υλικά από τα οποία μπορούν να δημιουργηθούν είναι πέτρα, μέταλλο, πλαστικό και γυαλί σε όμορφους συνδυασμούς ώστε να δημιουργήσουν υδάτινες πηγές με ιδιαίτερα εικαστικό ενδιαφέρον.

Επιπλέον η τοποθέτηση βράχων σε διάφορα σημεία του κήπου καθώς και η σύνθεση τεχνητών λιμνών με μεγάλες πέτρες μπορούν να επιτύχουν τοπία με απόλυτα φυσικό στυλ.

🌀 Έπιπλα

Στον τομέα της επίπλωσης ανάλογα με το στυλ της κατοικίας μπορούν να επιλεγούν και τα κατάλληλα κομμάτια επίπλων που θα το αντιπροσωπεύουν επάξια. Για χώρους με μια ανάλαφρη εξοχική ή μεσογειακή διάθεση προτιμότερη είναι η χρήση μετάλλου με περίτεχνα σκαλίσματα, χτιστά έπιπλα και σίδηρο, ενώ βαριά, ογκώδη, λιτού χαρακτήρα έπιπλα με ξύλο και λεπτομέρειες γυαλιού και πέτρας μπορεί να επιλεγούν επιλέξτε για ένα ασιατικό στυλ κήπου.

Η κάθε κατασκευή και το κάθε διακοσμητικό στοιχείο ενός κήπου πρέπει να είναι πάντοτε σύμφωνο με την αρχιτεκτονική του κτιρίου μας και να μην την αναιρεί με την παρουσία του.

✿ Γλυπτά

Τα διάφορα γλυπτά ανεξαρτήτως τεχνοτροπίας (μοντέρνα, κλασική), θέματος (παραστάσεις, αφαιρετικότητα) και υλικού κατασκευής (πέτρα, μάρμαρο, μέταλλο, ξύλο, πλαστικό) θα πρέπει να ταιριάζουν και να συνδέονται απόλυτα λειτουργικά και θεματικά με τη συνολική ατμόσφαιρα του κήπου.

Τα αντικείμενα αυτής της κατηγορίας αποτελούν τη σημαντικότερη καλλιτεχνική παρέμβαση στο χώρο και γι' αυτό η επιλογή τους δε θα πρέπει να γίνεται πρόχειρα και βεβιασμένα. Απαραίτητο είναι να εντοπιστεί ο επιθυμητός χώρος τοποθέτησης των γλυπτών, ώστε να αποφασιστεί το θέμα, το ύφος τους και κυρίως το μέγεθός τους, καθώς μικρά έργα τέχνης χάνονται σε μεγάλες εκτάσεις κήπων, ενώ αντίθετα μεγάλα αντικείμενα πνίγουν τους μικρούς σας χώρους.

✿ Γλάστρες

Οι γλάστρες, τα πιθάρια και οι αμφορείς αποτελούν συμπληρωματικό στοιχείο διακόσμησης που στηρίζεται στη λειτουργικότητα του μέσω της εικαστικότητας του χαρακτήρα του.

Εάν ο κήπος έχει ένα έντονα μεσογειακό ύφος μπορεί να χρησιμοποιηθούν αντικείμενα του είδους κατασκευασμένα από τερακότα που θα δίνουν μια έντονη νησιώτικη αύρα, ενώ αν ο μινιμαλισμός είναι το ζητούμενο τότε μπορούν να επιλεγούν στοιχεία με καθαρές, κυβιστικές φόρμες κατασκευασμένα από πέτρα, μπετόν, μέταλλο ακόμη και αντικείμενα αποκλειστικά από γυαλί.

Επιπλέον άλλα στοιχεία που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην διακόσμηση του κήπου είναι τα ξύλινα καφασωτά καθώς και άλλα ξύλινα διακοσμητικά στοιχεία αλλά και πέτρινα διακοσμητικά. Οι τοίχοι ενός κήπου διακοσμούνται ανάλογα το ύφος του κήπου με ψηφιδωτά και πολλά άλλα στοιχεία.

Γενικά η διακόσμηση του χώρου του κήπου πρέπει να γίνεται με θάρρος και φαντασία έχοντας πάντα ως γνώμονα το ύφος της κατοικίας αλλά και το λοιπό περιβάλλοντα χώρο.

Ξεκινώντας από τις κατασκευές με ιδιαίτερα λειτουργική αξία (περιφράξεις, εδαφοκαλύψεις, σκίαση, χώρους δραστηριοτήτων) και στη συνέχεια αναδεικνύοντας την εικαστική πλευρά των υλικών σε κάθε ξεκάθαρη διακοσμητική εφαρμογή τους (σιντριβάνια, καταρράκτες, γλυπτά, όγκοι). Απαραίτητο είναι να προτιμάται η σύνθεση χώρων στον κήπο με ιδιαίτερα στοιχεία και όχι τα καθαρά τυποποιημένα μοντέλα αρχιτεκτονικής τοπίου. Έτσι ο χώρος γίνεται ξεχωριστός και πολύ εντυπωσιακός.

4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αντωνιδάκη-Γιατρομανωλάκη, Α., (2004). *Στοιχεία Κηποτεχνίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου*. Α.Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου. Ηράκλειο

Brookes, J., (1994). *Αρχιτεκτονική και Σχεδιασμός Κήπων*. Τόμος 1ος. Εκδόσεις Μάλλιαρης-Παιδεία. Αθήνα.

Brookes, J., (1994). *Αρχιτεκτονική και Σχεδιασμός Κήπων*. Τόμος 2ος. Εκδόσεις Μάλλιαρης-Παιδεία. Αθήνα.

Γκόλτσιου Α., (2010) *Σύγχρονοι Μεσογειακοί κήποι: Η επαναφορά της χαμένης φύσης*. Αρχιτέκτονες, Νο 78 (Ιαν.-Φεβ.-Μαρ.), Αθήνα.

Gildemeister H. (2004) *Κήποι στο φως της Μεσογείου*. Εκδόσεις Ποταμός. Αθήνα

Μπάουμαν Ε. (1993) *Η ελληνική χλωρίδα στο μύθο, στην τέχνη, στη λογοτεχνία*. Ελληνική Εταιρεία προστασίας της φύσης. Αθήνα

Ροϊδης, Χ., (1993). *Κατασκευάστηκες λεπτομέρειες εξωτερικών χώρων*. Β Έκδοση. Εκδόσεις Ζήτη Θεσσαλονίκη

Σπαντιδάκης, Γ., (2008). *Ελληνικός κήπος*. Εκδόσεις Σταμούλης. Αθήνα